

Analýza aktuální sociální situace na Horšovskotýnsku a Holýšovsku

Pracovní verze, srpen 2011

Text neprošel jazykovou korekturou.

Zpracovatel:
Centrum pro komunitní práci západní Čechy

**PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST**
www.esfcr.cz

Obsah

1. Úvod	1
1.1 Cíl sociodemografické analýzy	1
1.2 Sběr a zpracování dat	1
2. Obecná charakteristika řešeného území Horšovskotýnska a Holýšovska	2
3. Obyvatelstvo	7
3.1 Vývoj počtu obyvatelstva	7
3.2 Pohyb obyvatelstva	10
3.3 Věková struktura	12
3.4 Vzdělanostní struktura	16
4. Bydlení	17
5. Ekonomická aktivita a nezaměstnanost	20
5.1 Ekonomická aktivita	20
5.2 Spádovost a vyjíždka do zaměstnání	23
5.3 Trh práce a nezaměstnanost	25
5.4 Aktivní politika zaměstnanosti	28
6. Zdravotnictví	30
7. Školství	31
8. Sociální oblast	2
8.1 Rodiny s dětmi	2
8.2 Oblast osob se zdravotním postižením a seniorů	6
8.3 Osoby ohrožené sociálním vyloučením	9

1. Úvod

1.1 Cíl sociodemografické analýzy

Popis aktuální sociální situace mapuje stávající sociálně demografickou situaci území, společenské jevy a trendy sociálního vývoje z nich vyplývajících. Shromážděné informace slouží jako podklad pro potřeby a činnosti související s aktualizací střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v rámci podpory udržitelnosti procesu plánování dostupnosti sociálních služeb na území Horšovskotýnska a Holýšovska.

1.2 Sběr a zpracování dat

Základem pro vznik analýzy byl sběr, třídění a zpracování zejména sekundárních dat. Hlavními zdroji je Městský úřad Horšovský Týn, obecní úřady obcí daného území, Český statistický úřad, Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky, Ministerstvo zdravotnictví České republiky, Ministerstvo vnitra České republiky.

Při práci s těmito daty je nutné brát v úvahu, že všechny sociální i demografické jevy se v čase mění, vznikají tak rozličné přehledy a souhrny rozdílné dle způsobu a frekvence sběru a zpracování dat a že jednotlivé jevy se rovněž ne vždy sledují na úrovni všech územních celků. Vzhledem k tomu, že sběr některých dat probíhá pouze jednou za dekádu, vycházejí dané přehledy ze Sčítání lidu, domů, bytů z roku 2001, neboť první předběžné výsledky SLDB 2011 budou známy ke konci roku 2011, definitivní výsledky v podrobném třídění, včetně údajů za obce a města a jejich části až v 2. polovině roku 2012. Nelze také opomenout, že některé jevy nejsou v podstatě vůbec statisticky sledovány.

2. Obecná charakteristika řešeného území Horšovskotýnska a Holýšovska

Řešené území, skládající se ze správního obvodu obce s rozšířenou působností (SO ORP) Horšovský Týn a správního obvodu obce s pověřeným úřadem (POÚ) Holýšov (součást SO ORP Stod), se nachází v jihozápadní části Plzeňského kraje v bývalém okrese Domažlice.

SO ORP Horšovský Týn sousedí s pěti správními obvody kraje – na jihovýchodě s Domažlickem, na severu s Tachovskem, Stříbrskem a Stodskem, na východě s Přeštickem. Obvod spravuje 18 obcí, z nichž Horšovský Týn a Staňkov jsou obcemi s pověřenými obecními úřady. Rozlohou 28 869 ha a hustotou 46,8 obyvateli na 1 km² se řadí na šesté místo v Plzeňském kraji, počtem obyvatel na čtvrté.

Z geografického hlediska je území vyplněno zvlněnou pahorkatinou s nadmořskou výškou kolem 450 m nad mořem, většinu území pokrývá Holýšovská pahorkatina, na Staňkovsko zasahuje Chodská pahorkatina. Nejvýznamnějším vodním tokem okresu je řeka Radbuza, která je součástí povodí Berounky. K nejsilnějším přítokům Radbuzy patří Černý potok a Zubřina. Největším rybníkem s rozlohou 38 ha je Mezholezský u obce Mezholezy u Horšovského Týna.

Správní obvod lze charakterizovat jako zemědělsko-průmyslový. V roce 2010 obhospodařovali zemědělci 18 764 ha zemědělské půdy (65 % území), z toho 15 181 ha připadalo na ornou půdu. Lesní plochy zaujímaly 7 609 ha. Rostlinná výroba je zaměřena především na pěstování pšenice, ječmene, řepky olejky a kukuřice. Živočišná výroba se orientuje zejména na chov skotu (především pro masný průmysl), prasat, drůbeže, ovcí a beranů. Mezi významné zemědělské podniky patří Meclovská zemědělská a.s., AGRO Staňkov a ZEAS Puclice, a.s. V registru ekonomických subjektů bylo v roce 2010 evidováno 2 902 subjektů, z nichž 2 372 (81,7 %) bylo fyzických osob. Nejvíce subjektů podnikalo v obchodní činnosti - 18,4 %, 14,3 %, v průmyslu a 11,5 % ve stavebnictví. Mezi významnější a zároveň největší firmy působící na území patří EvoBus Bohemia (400 zaměstnanců), Gerresheimer Horšovský Týn spol. s r.o. (368 zaměstnanců) a Niehoff Nábytek k.s. v Meclově (170 zaměstnanců). Míra registrované nezaměstnanosti, jež v červenci 2011 činila 8,5 %, je třetí nejvyšší v Plzeňském kraji.

Územím správního obvodu prochází důležitý mezinárodní silniční tah I/26 směřující na hraniční přechod Folmava ve směru Plzeň – Domažlice – Folmava. Územím také vede i významná železniční trať č. 180 ve směru Plzeň – Domažlice – Česká Kubice. Správní obvod má díky své dopravní poloze vazby na okolní správní obvody, ale také přímé spojení s Německem.

Centrem SO ORP Horšovský Týn je stejnojmenné město, ležící na obou březích řeky Radbuzy. První zmínky o osídlení pochází z 10. století. Ve 13. století je nazýván kupeckou osadou opevněnou dřevěnou hradbou, která byla postupně vystřídána monumentální stavbou biskupského hradu. Na rozvoji města a hradu měl zájem Přemysl Otakar II. Nákladné stavební práce se prováděly na hradě v polovině 14. století za pražského arcibiskupa Arnošta z Pardubic. V roce 1547 téměř celé město včetně hradu vyhořelo. O

několik let později toto polorozbořené sídlo nechal přebudovat Jan Lobkovic. Hrad postupně přestavěl na moderní renesanční zámek, který se dochoval až do současnosti. Město je městskou památkovou rezervací¹.

Tato **studie řešeného území SO ORP Horšovský Týn a POÚ Holýšov** zahrnuje 27 obcí - 18 obcí SO ORP Horšovský Týn a 9 obcí SO POÚ Holýšov.

Z řešených 27 obcí se 12 z nich skládá pouze z 1 sídelní jednotky, zbylých 15 vykonává správu nad základními sídelními jednotkami:

Tabulka č. 1: Obce řešeného území a jejich sídelní jednotky

Název obce	Název části obce
Horšovskotýnsko	
Blížejev	Blížejev, Františkov, Chotiměř, Lštění, Malonince, Nahošice, Přívozec, Výrov
Čermná	Čermná
Hlohová	Hlohová
Hlohovčice	Hlohovčice
Horšovský Týn	Borovice, Dolní Metelsko, Hašov, Horní Metelsko, Kocourov, Lazce, Malé Předměstí, Město, Nová Ves, Oplotec, Plzeňské Předměstí, Podhájí, Podražnice, Semošice, Svatá Anna, Svinná, Tasnovice, Valdorf, Velké Předměstí, Věvrov
Křenovy	Křenovy
Meclov	Bozdíš, Březí, Jeníkovice, Makovice, Meclov, Mravnice, Mrchojedy, Němčice, Třebnice
Mezholezy	Buková, Mezholezy
Mířkov	Krakov, Mířkov
Močerady	Močerady, Nové Dvory
Osvračín	Dohalice, Mimov, Osvračín
Poděvousy	Poděvousy
Puclice	Doubrava, Malý Malakov, Puclice
Semněvice	Pocinovice, Semněvice, Šlovice
Srby	Medná, Polžice, Roudná, Srby, Vítání
Staňkov	Krchleby, Ohučov, Staňkov I, Staňkov II, Vránov
Velký Malahov	Jivjany, Ostroměř, Velký Malahov
Vidice	Chřebřany, Libosváry, Vidice
Holýšovsko	
Bukovec	Bukovec
Čečovice	Čečovice
Černovice	Černovice, Nemněnice
Holýšov	Dolní Kamenice, Holýšov
Horní Kamenice	Horní Kamenice
Kvíčovice	Kvíčovice
Neuměř	Neuměř
Štichov	Štichov
Všekary	Všekary

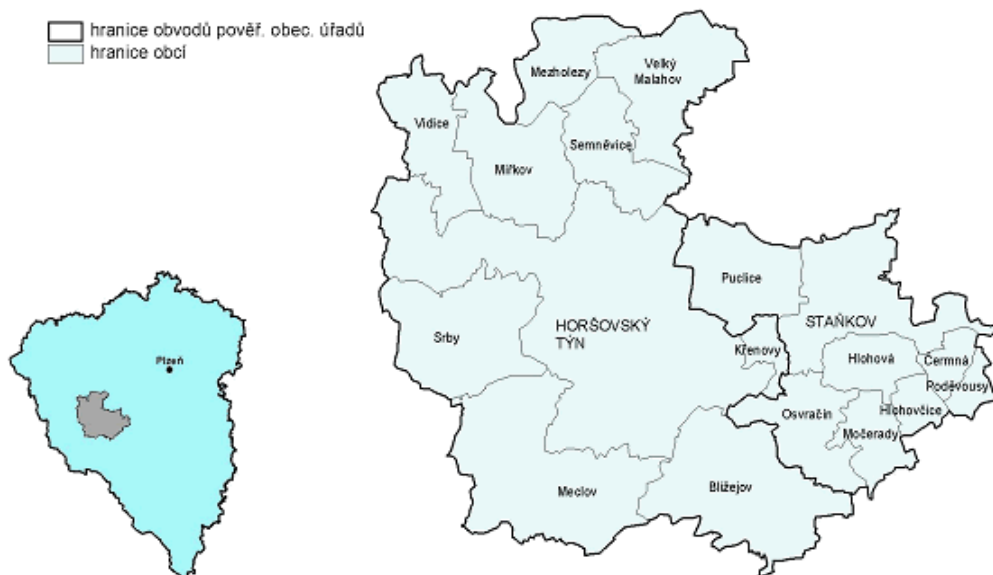
¹ *Strategie rozvoje Svazku českých měst a obcí v česko-bavorském pohraničním prostoru Domažlicko pro období 2010 – 2020.* Stachy: Regionální sdružení Šumava, z.s.p.o., 2010.

Zdroj: Ministerstvo vnitra ČR.

V rámci těchto obcí je na 72 katastrálních území identifikováno 85 částí obcí². Pouze 12 obcí řešeného území je vybavena vodovodem pro veřejnou potřebu, 5 kanalizací napojenou na čističku odpadních vod, 8 obcí je plynofikovaných. Zdravotnická zařízení jsou v Blížejově, Holýšově, Horšovském Týně, Meclově a Staňkově, školská zařízení v Blížejově, Holýšově, Horšovském Týně, Kvíčově, Meclově, Mezholezích, Mířkově, Osvračíně, Puclicích a Staňkově.

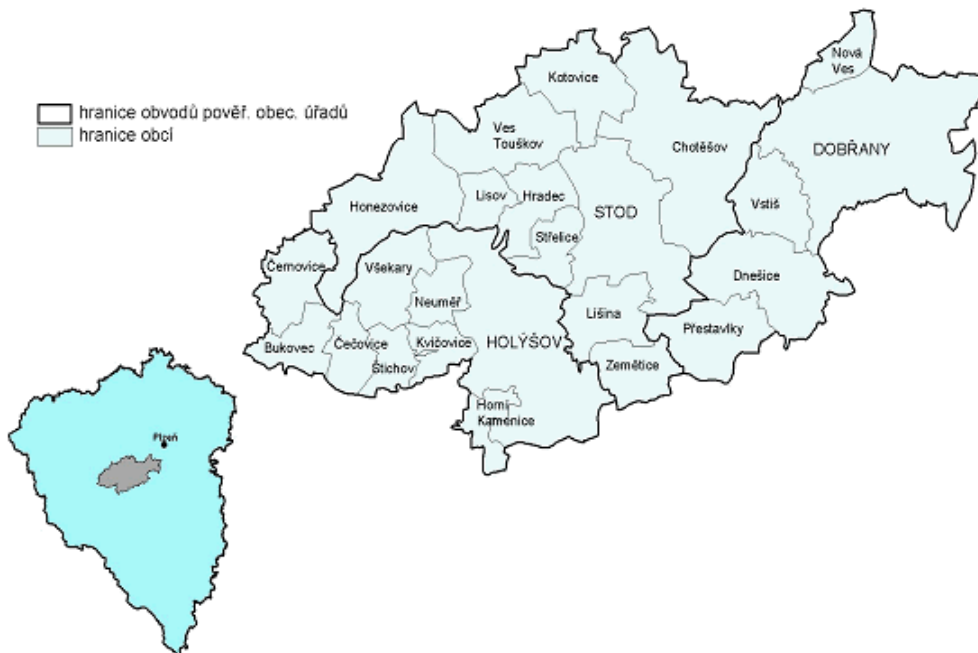
Obrázek č. 1: Administrativní mapa SO ORP Horšovský Týn a Stod (Holýšovsko)

**Administrativní mapa správního obvodu
Horšovský Týn (stav k 1.1.2003)**

² Část obce - evidenční sídelní jednotka se samostatnou řadou čísel popisných a evidenčních.

Administrativní mapa správního obvodu Stod (stav k 1.1.2003)

Zdroj: Český statistický úřad.

V řešeném území působí dva dobrovolné svazky obcí, jedná se o **Svazek českých měst a obcí v česko-bavorském pohraničním prostoru Domažlicko** (celkem 43 obcí, z řešeného území – Blížejov, Čermná, Hlohovčice, Holýšov, Horšovský Týn Mířkov, Močerady, Osvračín, Poděvousy, Puclice, Srby, Staňkov) a **Mikroregion Radbuza** (celkem 27 obcí, z řešeného území – Holýšov, Horšovský Týn, Kvíčovice). Obce v rámci svazků na řešeném území spolupracují na rozvoji regionu v různých oblastech. Obsah strategických dokumentů (Strategie rozvoje Svazku českých měst a obcí v česko-bavorském pohraničním prostoru Domažlicko pro období 2010 – 2020, 2010 a Plán rozvoje Mikroregionu Radbuza, 1999) však naznačuje, že rozvoj sociálních služeb dosud nepatřil mezi jejich priority.

**Tabulka č. 2: Základní údaje o obcích obvodů ORP Horšovský Týn a POÚ Holýšov
 k 31. 12. 2010**

Obce	Výměra (ha)	Počet obyvatel	z toho ve věku 15 – 64 let
Blížejov	2 495	1 431	1 008
Bukovec	584	98	60
Čečovice	455	86	55
Čermná	325	226	154
Černovice	697	181	94
Hlohová	665	254	177
Hlohovčice	332	189	132
Holýšov	2 931	4 967	3 534
Horní Kamenice	385	228	151
Horšovský Týn	7 132	4 947	3 557
Křenovy	314	138	98
Kvíčovice	394	356	260
Meclov	3 195	1 155	843
Mezohlezy (býv. okr. HT)	1 012	142	102
Mířkov	1 762	295	212
Močerady	667	64	48
Neuměř	467	135	85
Osvračín	1 124	560	395
Poděvousy	273	232	163
Puclice	1 385	341	227
Semněvice	1 203	181	115
Srby	2 045	406	299
Staňkov	2 049	3 268	2 269
Štichov	392	77	55
Velký Mahalov	1 695	254	183
Vidice	1 196	178	128
Všekary	855	105	70
Řešené území celkem	36 029	20 494	14 474

Zdroj: Český statistický úřad.

3. Obyvatelstvo

Řešené území SO ORP Horšovský Týn a POÚ Holýšov je tvořeno 27 obcemi, z nichž žádná nepřevyšuje velikostí populace hranici 5 000 obyvatel. Největšími městy jsou Holýšov (4 967 obyvatel), Horšovský Týn (4 947) a Staňkov (3 268). Více jak 1 000 obyvatel mají krom již zmíněných měst ještě Blížejov a Meclov. Do velikostní skupiny 500 – 999 obyvatel patří pouze Osvračín. V rozmezí 200 - 499 obyvatel se pohybuje 9 obcí a nejvíce obcí (12) má méně než 199 obyvatel. Nejmenšími obcemi jsou Močerady (64 obyvatel) a Štichov (77 obyvatel). Populaci řešeného území tvořilo k 31. 12. 2010 celkem 20 494 osob (z toho 50 % žen).

Tabulka č. 3: Základní charakteristika řešeného území podle velikostních skupin obcí k 31. 12. 2010

Velikostní skupina obcí dle počtu obyvatel	Počet obcí	Obyvatelstvo	
		Počet	Podíl na území (%)
do 199	12	1 574	7,7
200 – 499	9	2 592	12,6
500 – 999	1	560	2,7
1 000 – 1 999	2	2 586	12,6
2 000 – 4 999	3	13 182	64,4
5 000 – 9 999	0	0	0,0
10 000 a více	0	0	0,0
Území celkem	27	20 494	100,0

Zdroj: Český statistický úřad.

3.1 Vývoj počtu obyvatelstva

Demografický vývoj řešeného území je synergicky ovlivňován mnoha aspekty. Je závislý na předchozím dlouhodobém vývoji, přirozeném přírůstku obyvatel a věkové struktuře, sídelní struktuře včetně vnitřních a vnějších vazeb, přírodních podmínkách, zaměření hospodářské činnosti s vysokou zaměstnaností v zemědělství a lesnictví, kvalitou životního prostředí, atraktivitou a hygienou prostředí, nabídkou využití volného času, dostupností vybavenosti, zdravotnictvím, školstvím a dalším.

Počet obyvatel řešeného území měl v minulosti kolísavou tendenci. Po značném úbytku během válečných let (- 25,5 % populace) docházelo v následujících desetiletích ke střídavému zvýšení a snížení populace. V posledním desetiletí byl však patrný prudký nárůst obyvatel (+ 1 226 osob), zejména v obcích Blížejov (+ 38 %) a Všekary (+ 28 %). V obcích

Černovice, Hlohovčice, Křenovy, Hezohlezy, Mířkov, Močerady, Poděvousy, Štichov, Velký Mahalov a Všekary došlo naopak k úbytku.

Tabulka č. 4: Vývoj počtu obyvatel obcí řešeného území ve vybraných letech k 31. 12.
 (údaje jsou přepočteny na územní strukturu platnou v roce 2010)

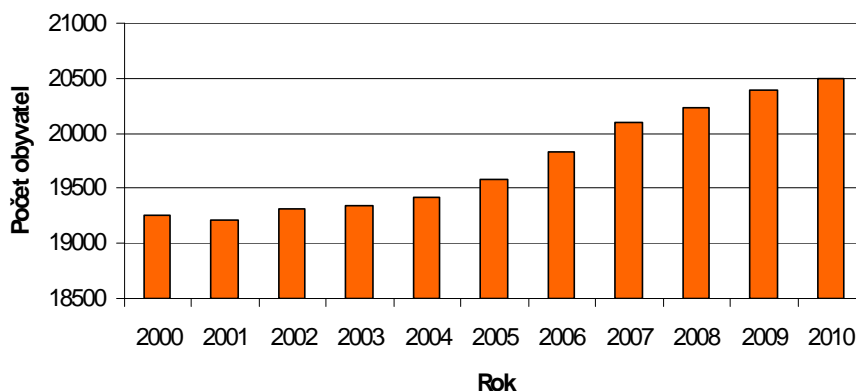
Obec ³	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001	2010	Index 2010/2001
Blížejev	1 915	1 467	1 508	1 337	1 200	1 047	1 036	1 431	138,1
Bukovec	259	144	175	144	125	94	84	98	116,7
Čečovice	334	135	112	119	67	79	68	86	126,5
Čermná	613	429	421	379	311	259	220	226	102,7
Černovice	269	121	218	228	234	199	205	181	88,3
Hlohová	584	455	421	377	321	256	244	254	104,1
Hlohovčice	351	282	277	253	230	205	192	189	98,4
Holýšov	1 847	3 132	3 793	4 119	4 287	4 507	4 581	4 967	108,4
Horní Kamenice	443	313	352	323	276	223	203	228	112,3
Horšovský Týn	5 179	3 805	4 094	4 052	4 966	5 047	4 938	4 947	100,2
Křenovy	225	176	188	180	186	149	150	138	92,0
Kvíčovice	540	414	412	376	356	368	335	356	106,3
Meclov	1 963	1 134	1 128	1 133	1 016	946	1 009	1 155	114,5
Mezohlezy (býv. okr. HT)	285	159	173	148	151	157	161	142	88,2
Mířkov	684	351	378	324	273	238	316	295	93,4
Močerady	292	188	168	131	114	90	80	64	80,0
Neuměř	288	199	215	208	174	130	131	135	103,1
Osvračín	889	637	662	651	561	501	530	560	105,7
Poděvousy	422	360	357	335	293	248	258	232	89,9
Puclice	714	450	476	431	416	355	302	341	112,9
Semněvice	506	307	230	252	195	165	153	181	118,3
Srby	1 046	482	504	503	422	402	390	406	104,1
Staňkov	4 865	3 551	3 609	3 402	3 473	3 199	3 066	3 268	106,6
Štichov	261	182	161	133	98	96	87	77	88,5
Velký Mahalov	618	292	330	332	294	268	265	254	95,8
Vidice	510	223	225	230	222	201	182	178	97,8
Všekary	362	190	192	169	132	94	82	105	128,0
Řešené území celkem	26 264	19 578	20 779	20 269	20 393	19 523	19 268	20 494	106,4

Zdroj: Český statistický úřad.

³ Údaje jsou přepočteny na územní strukturu platnou v roce 2010 uváděné vždy k 31. 12. daného roku.

Vývoj populace řešeného území má od roku 2000 trvale vzrůstající tendenci a je velkou měrou ovlivněn migračním saldem, které několikanásobně převyšuje přirozený přírůstek. Nárůst počtu probíhá relativně pozvolným tempem v průměru o 140 osob ročně. V letech 2006 až 2009 se do území přistěhovalo výrazně více osob než v ostatních letech minulé dekády, což nárůst výrazně posílilo.

Graf č. 1: Vývoj počtu obyvatel řešeného území v letech 2000 až 2010

Zdroj: Český statistický úřad.

Prognóza vývoje obyvatelstva Plzeňského kraje⁴ předpokládá, že se počet obyvatel do roku 2030 ve srovnání s výchozím stavem zvýší v 9 z 15 SO ORP kraje, a to zejména v zázemí krajského města, ve zbylých počet obyvatel naopak poklesne. Ve všech SO ORP pravděpodobně poroste obyvatelstvo v první polovině prognózovaného období, do konce roku 2020 by mělo dojít ke vzrůstu o téměř 1 %, po roce 2020 lze však předpokládat pokles.

Tabulka č. 5: Prognóza vývoje počtu obyvatelstva ve správních obvodech ORP Horšovský Týn a POÚ Holýšov a vybraných obcí obvodů v letech 1991 až 2030

SO ORP SO POÚ Vybrané obce	Počet obyvatelstva v roce							
	1991	2001	2008	2010	2015	2020	2025	2030
SO ORP Horšovský Týn	13 733	13 492	14 071	14 210	14 459	14 384	14 269	14 133
SO POÚ Horšovský Týn	8 620	8 600	8 991	9 084	9 246	9 197	9 129	9 039
Horšovský Týn	5 047	4 938	4 915	4 967	5 053	5 026	4 988	4 940
ostatní obce SO POÚ	3 573	3 662	4 076	4 117	4 193	4 171	4 141	4 099
SO POÚ Staňkov	5 113	4 892	5 080	5 126	5 213	5 187	5 140	5 094
Staňkov	3 199	3 066	3 209	3 257	3 325	3 318	3 294	3 271
ostatní obce SO POÚ	1 914	1 826	1 871	1 869	1 888	1 869	1 846	1 823
SO POÚ Holýšov	5 790	5 776	6 160	6 266	6 448	6 442	6 416	6 381
Holýšov	4 507	4 581	4 954	5 042	5 191	5 188	5 169	5 141

⁴ Prognóza vývoje počtu obyvatelstva Plzeňského kraje. Praha: ÚRS PRAHA, a. s., 2009.

ostatní obce SO POÚ	1 283	1 195	1 206	1 224	1 257	1 254	1 247	1 240

Zdroj: Prognóza vývoje počtu obyvatelstva Plzeňského kraje.

3.2 Pohyb obyvatelstva

Pohyb obyvatelstva je vyjádřen celkovým přírůstkem/úbytkem obyvatel, který je dán součtem přirozené měny obyvatel (rozdíl živě narozených a zemřelých osob – přirozený přírůstek/úbytek) a migračního salda obyvatel (rozdíl přistěhovaných a vystěhovaných osob – migrační přírůstek/úbytek).

Tabulka č. 6: Pohyb obyvatelstva obcí řešeného území v roce 2010

Obec	Stav k 1. 1.	Narození	Zemřelí	Přirozený přírůstek/úbytek	Přistěhovaní	Vystěhovaní	Saldo migrace	Přírůstek/úbytek celkem	Stav k 31. 12.
Blížejov	1 412	16	13	3	39	23	16	19	1 431
Bukovec	87	1	-	1	10	-	10	11	98
Čečovice	78	4	-	4	9	5	4	8	86
Čermná	226	2	4	-2	6	4	2	-	226
Černovice	193	2	24	-22	14	4	10	-12	181
Hlohová	251	7	4	3	4	4	-	3	254
Hlohovčice	195	2	2	-	2	8	-6	-6	189
Holýšov	4 946	52	36	16	111	106	5	21	4 967
Horní Kamenice	223	2	4	-2	13	6	7	5	228
Horšovský Týn	4 945	54	39	15	105	118	-13	2	4 947
Křenovy	139	2	4	-2	3	2	1	-1	138
Kvíčovice	342	2	1	1	14	1	13	14	356
Meclov	1 130	18	9	9	33	17	16	25	1 155
Mezohlezy (býv. okr. HT)	140	2	-	2	9	9	-	2	142
Mířkov	300	4	1	3	12	20	-8	-5	295
Močerady	66	-	2	-2	1	1	-	-2	64
Neuměř	134	1	2	-1	3	1	2	1	135
Osvračín	561	4	4	-	15	16	-1	-1	560
Poděvousy	231	2	1	1	4	4	-	1	232
Puclice	340	1	1	-	8	7	1	1	341
Semněvice	172	3	-	3	16	10	6	9	181

Srby	413	4	8	-4	8	11	-3	-7	406
Staňkov	3 278	39	37	2	85	97	-12	-10	3 268
Štichov	70	-	1	-1	8	-	8	7	77
Velký Mahalov	241	4	3	1	20	8	12	13	254
Vidice	181	1	2	-1	6	8	-2	-3	178
Všekary	106	1	2	-1	3	3	-	-1	105
Řešené území celkem	20 400	230	204	26	561	493	68	94	20 494

Zdroj: Český statistický úřad.

První polovina minulé dekády se vyznačovala dlouhodobým přirozeným úbytkem obyvatel řešeného území, od roku 2007 dochází k přirozenému přírůstku v průměru 43 osob za rok. Zatímco počet zemřelých za rok je v posledních letech vesměs stabilní, počet živě narozených vzrostl. Mezi lety 2000 až 2010 v řešeném území ubylo přirozeným pohybem celkem 42 osob. V daném období zaznamenalo přirozený přírůstek pouze 11 obcí z 27 (Blížejov, Čečovice, Holýšov, Horšovský Týn, Kvíčovice, Meclov, Mezohlezy, Mířkov, Osvračín, Semněvice, Velký Mahalov).

Tabulka č. 7: Vývoj přirozené měny obyvatelstva řešeného území v letech 2000 až 2010

Pohyb	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Živě narození	185	167	179	185	184	213	203	248	253	260	230
Zemřelí	207	212	207	231	227	239	205	214	207	196	204
Přirozená měna	-22	-45	-28	-46	-43	-26	-2	34	46	64	26

Zdroj: Český statistický úřad.

Vývoj migračního salda v letech 2000 až 2010 značně fluktoval. Zatímco v prvních letech obyvatel migrací ubývalo, k výraznému přírůstku stěhováním došlo v letech 2006 a 2007, poté však přírůstek opět poklesl. V daném období přibylo migrační měnou celkem 1 214 osob, avšak 8 obcí zaznamenalo migrační úbytek (Horšovský Týn, Mezohlezy, Mířkov, Močerady, Poděvousy, Velký Mahalov, Vidice).

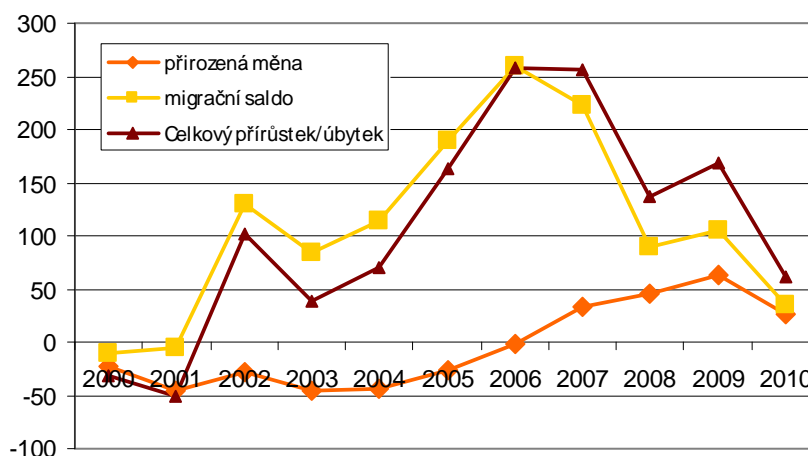
Tabulka č. 8: Vývoj migrace obyvatel ve SO ORP Stříbro v letech 1999 až 2009

Pohyb	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Přistěhovalí	388	372	536	529	551	674	769	771	635	595	528
Vystěhovalí	398	377	407	445	437	485	509	548	545	490	493
Migrační přírůstek	-10	-5	129	84	114	189	260	223	90	105	35

Zdroj: Český statistický úřad.

Celkový pohyb obyvatelstva regionu je poměrně nevyrovnaný, výkyvy jednotlivých let dosahují změn v řádu několika desítek osob. Po postupné vzestupné tendenci celkového přírůstku došlo po zlomu v roce 2006 k jeho poklesu. Míra migračního salda ovlivňuje celkový počet obyvatelstva více než míra přirozené měny, což je patrné z grafu č. 2.

Graf č. 2: Celkový pohyb obyvatel řešeného území v letech 2000 až 2010

Zdroj: Český statistický úřad.

Dle studie Prognóza vývoje obyvatelstva Plzeňského kraje⁵ byl rok 2008 pravděpodobně rokem, ve kterém došlo k maximálnímu populačnímu růstu, jenž bude v dalších letech klesat. Silné populační ročníky generace 70. let minulého století nyní díky vlivu posunu věkové hranice pro zakládání rodiny dosahují maximální plodnosti. V nejbližších letech se již pravděpodobně nebude rodit více dětí než v roce 2008 a počet narozených se bude postupně snižovat. Počet zemřelých bude pravděpodobně rovněž pozvolna klesat, nadále tak bude pokračovat příznivý trend zlepšování úmrtnostních poměrů a zvyšování střední délky života při narození. Migrační saldo bude i dále hrát významnou roli ve vývoji počtu obyvatel.

3.3 Věková struktura

⁵ Prognóza vývoje počtu obyvatelstva Plzeňského kraje. Praha: ÚRS PRAHA, a. s., 2009.

Základem přirozeného přírůstku je věková struktura obyvatelstva, která má vliv na další populační vývoj. Z tabulky č. 9 vyplývá, že v řešeném území pozvolně narůstá podíl obyvatel postproduktivního věku (obyvatelé starší 65 let), což kopíruje demografický vývoj v celé České republice. Předpoklady území pro přirozený přírůstek obyvatel a tím omlazení populace jsou tím vyšší, čím je index stáří⁶ nižší než hodnota 100,0. Z tohoto hlediska jsou dispozice některých obcí značně nepříznivé, neboť tato hodnota výrazně převyšuje 100, zejména obce Zemnice (238,5), Přestavky (156,0) a Líšina (140,9). Naopak příznivá situace panuje v obcích Nová Ves (52,0) a Střelice (65,2).

Z celkového počtu obyvatel řešeného území činil v roce 2010 podíl dětí do 14 let 15,4 %, což je o 1,5 % více než podíl obyvatel ve věku nad 65 let, což poukazuje na relativně mladou věkovou strukturu obyvatel. Za posledních 6 let podíl dětí nepatrně vzrostl o 0,1 %, zatímco podíl starších 65 let vzrostl o 0,7 %. Podíl produktivního obyvatelstva se snížil téměř o 1 %.

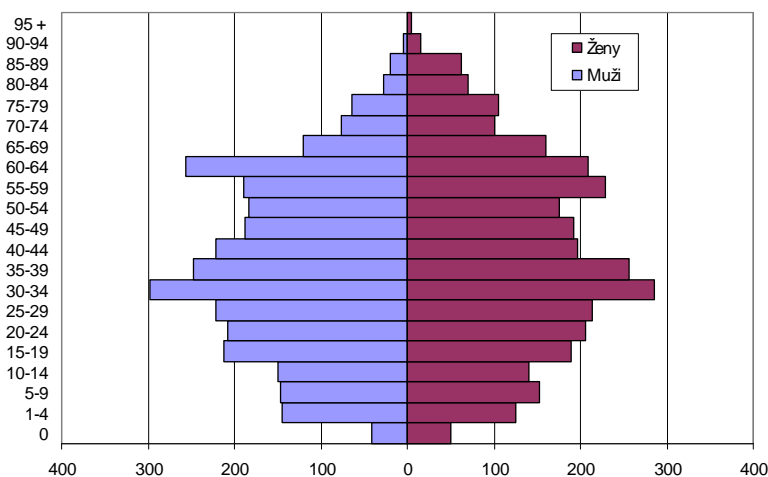
Tabulka č. 9: Věkové složení obyvatelstva řešeného území v letech 2004 až 2010

Rok	Stav obyvatel	Počet obyvatel dle věku			Struktura dle věku v %		
		0 - 14	15 - 64	65 +	0 - 14	15 - 64	65 +
2004	19 417	2 969	13 890	2 558	15,3	71,5	13,2
2006	19 838	2 970	14 258	2 610	15,0	71,9	13,2
2008	20 231	3 058	14 433	2 740	15,1	71,3	13,5
2010	20 494	3 165	14 474	2 855	15,4	70,6	13,9

Zdroj: Český statistický úřad.

V současné době je v Horšovskotýnsku a Holýšovsku nejpočetnější zejména skupina třicátníků (silné ročníky 70. let minulého století), která se v budoucnu bude podílet na početném podílu seniorů, následovaná osobami ve věku 60 až 64 v Holýšovsku a skupinou padesátníků v Horšovskotýnsku. Díky nízkému počtu mladých lidí se tak výrazně sníží počet osob v produktivním věku, což přinese podstatné nároky na ekonomicky aktivní obyvatelstvo.

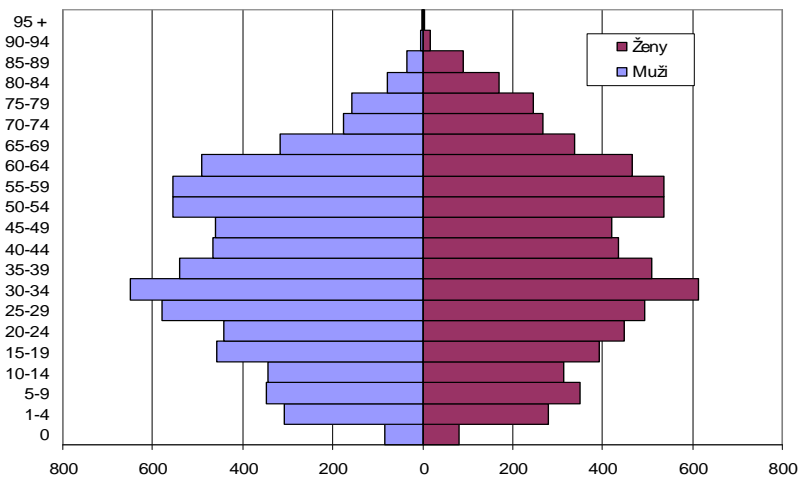
Graf č. 3: Věková struktura obyvatel SO POÚ Holýšov k 31. 12. 2008

⁶ Index stáří – hodnota vyjadřující, kolik je v populaci obyvatel ve věku nad 65 let na 100 dětí ve věku 0-14 let.

Zdroj: Český statistický úřad.

Graf č. 4: Věková struktura obyvatel SO ORP Horšovský Týn k 31. 12. 2009

Zdroj: Český statistický úřad.

Průměrný věk obyvatel řešeného území k 31. 12. 2010 dosahoval 41,1 let, muži se průměrně dožili 40,1 let, ženy 43,1 let. Tyto hodnoty jsou vyšší než hodnoty Plzeňského kraje, jež činily 41,2 let průměrného věku, 39,8 let u mužů a 41,8 let u žen.

Tabulka č. 10: Věkové složení obyvatelstva obcí řešeného území v roce 2010

Obec	0-14	15-64	65+	Průměrný věk	Index stáří (65+ / 0-14 v %)
Blížejov	270	1 008	153	37,2	56,7
Bukovec	16	60	22	39,5	137,5
Čečovice	22	55	9	44,3	40,9
Čermná	26	154	46	34,2	176,9
Černovice	23	94	64	44,3	278,3
Hlohová	34	177	43	52,5	126,5
Hlohovčice	23	132	34	42,2	147,8
Holýšov	798	3 534	635	43,3	79,6
Horní Kamenice	30	151	47	38,8	156,7
Horšovský Týn	719	3 557	671	44,4	93,3
Křenovy	19	98	21	42,8	110,5
Kvíčovice	46	260	50	40,6	108,7
Meclov	194	843	118	37,8	60,8
Mezohlezy (býv. okr. HT)	15	102	25	43,7	166,7
Mířkov	40	212	43	39,9	107,5
Močerady	5	48	11	46,7	220,0
Neuměř	21	85	29	43,7	138,1
Osvračín	88	395	77	39,9	87,5

Poděvousy	27	163	42	41,8	155,6
Puclice	54	227	60	41,3	111,1
Semněvice	42	115	24	36,2	57,1
Srby	55	299	52	41,0	94,5
Staňkov	505	2 269	494	40,8	97,8
Štichov	6	55	16	46,4	266,7
Velký Mahalov	40	183	31	37,7	77,5
Vidice	24	128	26	42,4	108,3
Všekary	23	70	12	38,5	52,2
Řešené území celkem	3 165	14 474	2 855	41,6	90,2

Zdroj: Český statistický úřad.

Rostoucí kvalita zdravotnické péče a zlepšující se životní styl jsou hlavními důvody prodlužování střední délky života (naděje dožití)⁷. Střední délka života narozených žen v SO ORP Horšovský Týn (80 let) je srovnatelná s hodnotou okresu Domažlice, u mužů (74,2 let) je tato hodnota vyšší. Muži se obecně dožívají nižšího věku než ženy.

Tabulka č. 11: Naděje dožití ve SO ORP Horšovský Týn v období 2006 až 2010

Územní celek	Muži ve věku			Ženy ve věku		
	0	45	65	0	45	65
Okres Domažlice	74,0	-	-	80,0	-	-
SO ORP Horšovský Týn	74,2	30,7	14,6	80,0	35,6	18,1

Zdroj: Český statistický úřad.

Prognóza vývoje počtu obyvatel Plzeňského kraje⁸ zpracovaná do roku 2030 předpokládá stárnutí populace a výrazné zvyšování indexu stáří ve všech 15 SO ORP. V SO ORP Horšovský Týn zůstane po celé prognózované období relativně mladší obyvatelstvo a dokonce se celkově posune do kategorie ORP s nejmladší věkovou strukturou obyvatel, a to i přes pokles podílu dětí (o 1,7 %) a obyvatelstva v produktivním věku (o 1,1 %) a vzrůst podílu seniorů (o 2,8 %).

Tabulka č. 12: Předpokládaná věková struktura obyvatelstva v letech 2020 a 2030 ve SO ORP Horšovský Týn

SO ORP, kraj	Podíl obyvatelstva v roce 2020 ve věku:			Podíl obyvatelstva v roce 2030 ve věku:			Počet obyvatelstva v roce 2030 celkem
	0-14	15-54	65+	0-14	15-54	65+	
Kraj celkem	14,9	65,1	20,0	13,2	64,0	22,8	574 510
Horšovský Týn	16,0	65,6	18,4	14,3	64,5	21,2	14 133

⁷ Střední délka života/naděje dožití - hypotetický údaj, který říká, kolika let by se člověk v daném věku dožil, pokud by úroveň a struktura úmrtnosti zůstala stejná jako v daném roce. Konstruuje se odděleně za muže a ženy a za nižší územní celky se počítá za pětileté kalendářní období z důvodu vyloučení nahodilých výkyvů.

⁸ Prognóza vývoje počtu obyvatelstva Plzeňského kraje. Praha: ÚRS PRAHA, a. s., 2009.

Zdroj: Prognóza vývoje počtu obyvatelstva Plzeňského kraje.

Index ekonomického zatížení⁹ poroste ze stávajících 40 na zhruba 55 dětí a seniorů, kteří v roce 2030 připadnou na 100 osob v produktivním věku. To přinese značné nároky na ekonomicky aktivní obyvatelstvo.

Tabulka č. 13: Charakteristiky věkového složení obyvatelstva SO ORP Horšovský Týn a Plzeňského kraje v letech 2008, 2020 a 2030

SO ORP, kraj	Index stáří			Index ekonomického zatížení ¹⁰		
	2008	2020	2030	2008	2020	2030
Kraj celkem	110,1	134,9	173,6	41,0	53,6	56,2
Horšovský Týn	90,5	114,9	148,1	39,9	52,3	54,9

Zdroj: Prognóza vývoje počtu obyvatelstva Plzeňského kraje.

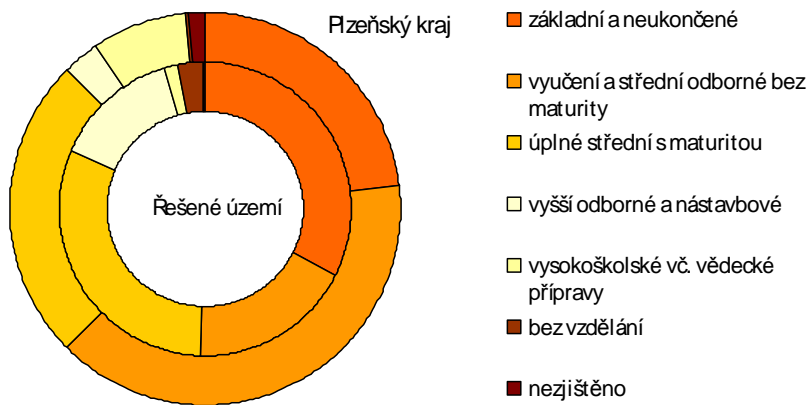
3.4 Vzdělanostní struktura

Vzdělanostní úroveň obyvatel Horšovskotýnska a Holýšovska je ve srovnání s hodnotami Plzeňského kraje a České republiky na nižší úrovni. Vykazuje vyšší podíl osob se základním vzděláním (třetina populace), zejména v obcích Bukovec a Čečovice, kde hodnota přesahuje 45 % obyvatel. Střední vzdělání s maturitou má rovněž třetina populace, avšak v obcích Čečovice nedosahuje ani 5 %. Lidé s výučním listem a středním vzděláním bez maturity tvoří pětinu populace. Vysokoškolsky vzdělaných je pouze 1 %, což je hluboko pod průměrem Plzeňského kraje i České republiky. Nejpriznivější vzdělanostní situace je ve Staňkově, kde podíl osob se základním a neukončeným vzděláním tvoří 22 %, podíl středoškolsky vzdělaných 24 % a podíl osob s vysokoškolským vzděláním 5 %.

Graf č. 5: Nejvyšší dosažené vzdělání obyvatel řešeného území starších 15 let v roce 2001

⁹ Index ekonomického zatížení – úhrn počtu obyvatel ve věku 0-14 let a 65 a více let na 100 obyvatel ve věku 15-64 let.

¹⁰ Index ekonomického zatížení – úhrn počtu obyvatel ve věku 0-14 let a 65 a více let na 100 obyvatel ve věku 15-64 let.

Zdroj: Český statistický úřad – Sčítání lidu, domů a bytů 2001.

4. Bydlení

V roce 2001 bylo v řešeném území evidováno celkem 4 071 trvale obydlených domů, z nichž 86,3 % tvořily rodinné domy, a 7 056 trvale obydlených bytů, z nichž 56,8 % představovaly byty v rodinných domech. Zatímco se počet trvale obydlených domů mezi lety 1970 a 2001 snížil o 5 %, počet trvale obydlených bytů se ve stejném období zvýšil o 11 %. Průměrné staří trvale obydlených domů je 54 let. K rekreaci slouží polovina neobydlených domů a 40 % neobydlených bytů.

Tabulka č. 14: Domovní a bytový fond jednotlivých obcí řešeného území v roce 2001

Obec	Trvale obydlené domy			Trvale obydlené byty	
	Celkem	z toho	průměrné	Celkem	z toho v

		rodinné domy		stáří domu v letech		rodinných domech	
		počet	v %			počet	v %
Blížejov	309	286	92,6	48,9	375	314	83,7
Bukovec	28	26	92,9	60,5	31	26	83,9
Čečovice	21	19	90,5	60,2	25	20	80,0
Čermná	71	71	100,0	61,3	82	82	100,0
Černovice	34	29	85,3	38,2	37	32	86,5
Hlohová	78	74	94,9	56,9	90	82	91,1
Hlohovčice	56	56	100,0	46,8	67	67	100,0
Holýšov	527	312	59,2	48,3	1 783	344	19,3
Horní Kamenice	72	70	97,2	49,9	81	78	96,3
Horšovský Týn	907	736	81,1	46,3	1 763	852	48,3
Křenovy	45	44	97,8	47,2	55	54	98,2
Kvíčovice	81	76	93,8	49,0	111	88	79,3
Meclov	268	252	94,0	47,7	352	289	82,1
Mezohlezy (býv. okr. HT)	41	39	95,1	66,7	53	42	79,2
Mířkov	67	54	80,6	51,5	107	59	55,1
Močerady	29	27	93,1	53,4	31	28	90,3
Neuměř	41	41	100,0	57,0	46	46	100,0
Osvračín	147	136	92,5	51,7	196	158	80,6
Poděvousy	72	69	95,8	52,9	90	76	84,4
Puclice	99	96	97,0	50,4	115	107	93,0
Semněvice	38	33	86,8	63,2	53	35	66,0
Srby	102	95	93,1	51,3	132	101	76,5
Staňkov	774	717	92,6	48,9	1 165	858	73,6
Štichov	26	26	100,0	54,8	32	32	100,0
Velký Mahalov	57	52	91,2	60,1	78	55	70,5
Vidice	47	42	89,4	55,9	69	44	63,8
Všekary	34	34	100,0	70,9	37	37	100,0
Řešené území celkem	4 071	3512	86,3	54,0	7 056	4 006	56,8

Zdroj: Český statistický úřad - Sčítání lidu, domů a bytů 2001.

Mezi roky 1998 a 2007 bylo na území ORP Horšovský Týn dokončeno 697 bytů, z nichž 186 v rodinných domech (27 %), 344 v bytových domech (43 %) a 30 v domech s pečovatelskou službou a domovech-penzionech (4 %). K největší bytové výstavbě v daném období došlo v roce 2007, kdy bylo dokončeno 216 bytů, 158 z nich v bytových domech. Nejméně bytů bylo ve sledovaném období dokončeno v roce 1999 (22 bytů – 13 v rodinných domech). V řešeném území bylo ve stejném období dokončeno 1 002 bytů, nejvíce z nich v Holýšově (283 – v ročním průměru 6,1 bytů na tisíc obyvatel) a Blížejově (241 – v ročním průměru 22,1 byty na tisíc obyvatel). V obcích Čečovice, Horní Kamenice, Křenovy, Mezohlezy, Semněvice a Štichov nebyla dokončena žádná výstavba.

Tabulka č. 15: Základní údaje o dokončených domech a bytech ve SO ORP Horšovský Týn dle územní struktury k 1. 1. 2007

Budovy, byty	1998 ¹¹	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Dokončené budovy	21	21	26	31	35	25	55	23	23	83
<i>v tom rodinné domy</i>	14	12	9	14	21	15	24	12	14	38
<i>v tom bytové domy</i>	-	-	2	1	1	1	19	1	-	35
Dokončené byty	23	22	58	48	58	81	116	51	24	216
<i>v rodinných domech</i>	16	13	9	15	22	16	28	12	15	40
<i>v bytových domech</i>	-	-	32	16	18	22	76	22	-	158
<i>v DPS¹² a domovech-penzionech</i>	.	-	-	-	-	30	-	-	-	-
<i>v nebytových objektech</i>	.	-	5	5	-	5	1	1	4	-

Zdroj: Český statistický úřad.

Tabulka č. 16: Byty ve vlastnictví obcí řešeného území v roce 2010

Obec	Počet obecních bytů	z toho		Počet žádostí o byt
		bezbariérové	sociální	
Blížejov	143	2	60	-
Bukovec				
Čečovice	1	0	0	0
Čermná	0	0	0	0
Černovice	1	0	0	0

¹¹ Do počtu dokončených bytů celkem nejsou v roce 1998 zahrnuty dokončené byty v domech s pečovatelskou službou a domovech - penzionech, v nebytových objektech a byty vzniklé stavebními úpravami nebytových prostorů.

¹² DPS – Domov s pečovatelskou službou.

Hlohová				
Hlohovčice	0	0	0	0
Holýšov				
Horní Kamenice				
Horšovský Týn				
Křenovy	0	0	0	0
Kvíčovice				
Meclov	8	0	0	5
Mezohlezy (býv. okr. HT)	0	0	0	0
Mířkov				
Močerady	0	0	0	0
Neuměř				
Osvračín	7	0	4	10
Poděvousy	0	0	0	0
Puclice	10	1	9	3
Semněvice	2	0	0	0
Srby	2	0	0	0
Staňkov				
Štichov	0	0	0	0
Velký Mahalov	0	0	0	0
Vidice	0	0	0	0
Všekary				

Zdroj: Dotazníkové šetření – jednotlivé obce, červenec – srpen 2011.

5. Ekonomická aktivita a nezaměstnanost

5.1 Ekonomická aktivita

Sociální situaci na území Horšovskotýnska a Holýšovska silně ovlivňují možnosti zaměstnání přímo v jejich centrech – Holýšově, Horšovském Týně a Staňkově. Řešené území je průmyslově-zemědělským regionem s nadprůměrnou zaměstnaností právě v zemědělství. V roce 2008 zde působilo celkem 3 906 ekonomických subjektů, převažovaly subjekty z oblasti

obchodu (27 %), zpracovatelského průmyslu (15 %) a stavebnictví (12 %). Obecně, logicky, nejvíce subjektů sídlilo v Horšovském Týně (26 %), Holýšově (24 %) a Staňkově (17 %).

Holýšovsko je převážně průmyslovou oblastí zaměřenou zejména na zpracování komponentů pro automobilovou výrobu a strojírenství. Rozvoj výroby a podnikání je podporován přípravou a technických zajištěním dvou průmyslových zón v Holýšově, které jsou již téměř obsazené. Mezi nejvýznamnější zaměstnavatele patří EvoBus Bohemia s.r.o., Wuppermann Kovotechnika s.r.s., GUTRE s.r.o., KABELOVNA KABEX a.s. a Ber Thermottronik, s.r.o.

Horšovskotýnsko je průmyslově zemědělskou oblastí s dobrou dopravní obslužností ve východní části a v Horšovském Týně, horší v ostatních oblastech regionu, které jsou řídce obydleny, což ztěžuje dopravu do zaměstnání. Mezi nejvýznamnější zaměstnavatele patří Petro a.s., Gerresheimer Horšovský Týn spol. s r.o., Sigloch Grundbesitz und Service k.s., KARPEM a.s. a SOŠ a SOU Horšovský Týn.

Staňkovsko je převážně zemědělské bez větších průmyslových podniků. Nedostatek volných pracovních míst nutí obyvatele jezdit za prací do sousedních regionů, kde je možnost pracovního uplatnění větší. V poslední době se průmyslová výroba zabydluje díky vytvořené průmyslové zóně i na Staňkovsku, což by mohlo napomoci ke zlepšení zaměstnanosti obyvatel. Nejvýznamnějšími zaměstnavateli jsou Česká pošta, s.p., AGRO Staňkov a.s., Zemědělská akciová společnost Koloveč, ZEAS Puclice a.s., ZF Staňkov s.r.o.¹³.

Tabulka č. 17: Ekonomické subjekty řešeného území podle převažující činnosti CZ-NACE¹⁴ k 31. 12. 2008

Ob ec	Cěl ke m	z toho odvětví

¹³ Analýza vývoje na trhu práce za rok 2010. Domažlice: Úřad práce v Domažlicích, 2011.

¹⁴ Kód NACE – Klasifikace ekonomických činností dle Českého statistického úřadu (<http://www.nace.cz/>).

		Zemědělství, lesnictví a rybařství	Zpracovatelský průmysl	Výroba a rozvod elektriny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Činnosti související s odpadními vodami, odpady a čistícími službami	Stavebnictví	Velkoobchod a maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel	Doprava a skladování	Ubytování, stravování a pohostinství	Informační a komunikační činnosti	Peněžnictví a pojišťovnictví	Činnost v oblasti nemovitostí	Profesní, vědecké a technické činnosti	Administrativní a podpůrné činnosti	Veřejná správa a obrana, povinn. soc. zabezpečení	Vzdělávání	Zdravotnictví a sociální péče	Kulturní, zábavní a rekreační činnost	Ostatní činnosti
Blížejov	223	24	37	-	-	30	54	11	12	1	5	2	12	3	6	2	-	3	20
Bukovec	14	2	2	-	-	-	2	2	3	-	-	-	-	-	2	-	-	1	-
Čečovice	10	1	2	-	-	1	2	-	2	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-
Čermná	39	4	4	-	-	5	8	4	2	-	1	-	2	1	2	1	-	1	4
Černovice	26	4	4	-	-	4	7	1	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	3
Hlohová	48	10	10	-	-	2	8	2	3	-	-	-	5	-	2	1	-	1	4
Hlohovčice	35	4	3	-	1	6	9	-	4	-	1	-	1	-	2	-	-	1	3
Holýšov	934	30	158	1	2	98	243	25	48	9	19	111	61	10	3	8	11	17	78
Horní Kamenice	40	6	7	-	-	5	8	-	4	-	1	-	5	-	2	1	-	1	-
Horšovský Týn	1 034	79	131	-	6	129	275	49	69	7	32	27	67	6	10	16	16	27	78
Křenovy	25	-	7	-	-	3	8	3	1	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-
Kvíčovice	52	6	10	-	-	9	13	3	4	-	-	-	2	-	2	1	-	1	1
Meclov	223	16	26	2	-	32	71	8	19	1	2	9	10	2	6	1	-	5	10
Mezohlezy (býv. okr. HT)	38	8	7	-	-	1	8	2	3	-	-	-	1	-	2	1	-	-	5
Mířkov	54	5	7	-	-	18	13	1	4	-	-	-	-	-	2	1	-	1	2
Močerady	13	4	2	-	-	2	2	-	-	1	-	-	-	-	2	-	-	-	-
Neuměř	20	1	4	-	-	1	6	1	2	-	-	-	-	-	2	1	-	-	2
Osvračín	94	6	23	-	-	13	27	3	3	-	-	1	8	1	3	2	-	2	2
Poděvousy	32	5	4	-	-	3	8	2	1	1	-	-	2	-	2	1	-	1	2
Pučlice	48	7	10	-	-	4	14	2	2	-	1	-	2	-	4	1	-	-	1
Semněvice	25	7	3	-	-	1	8	1	1	-	1	-	2	-	1	-	-	-	-
Srby	89	7	9	-	-	23	27	1	5	-	4	4	-	-	3	-	-	2	3
Staňkov	661	33	104	1	1	66	206	22	39	9	16	14	45	8	5	10	8	17	49
Štichov	10	-	1	-	-	1	5	-	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-
Velký Mahalov	42	7	9	-	-	7	9	-	3	-	1	-	-	-	1	-	-	-	3
Vidice	62	40	3	-	-	1	5	-	6	-	1	-	2	1	2	-	-	-	1
Všekary	15	4	3	-	-	1	4	-	-	-	1	-	-	-	2	-	-	-	-
Řešené území celkem	3 906	320	590	4	10	466	1 050	143	242	29	88	169	227	32	74	48	35	81	271

Zdroj: Český statistický úřad.

Struktura ekonomických subjektů z hlediska velikosti/počtu zaměstnanců se v roce 2006 vyznačovala (pokud nepočítáme subjekty s neuvedeným počtem zaměstnanců) převahou subjektů bez zaměstnanců, následovaly malé subjekty do 19 zaměstnanců.

Míra ekonomické aktivity je definována jako podíl počtu zaměstnaných a nezaměstnaných k počtu všech osob starších 15 let. V řešeném území žilo v roce 2001 celkem 10 191 ekonomicky aktivních osob. Největší míru tohoto ukazatele zaznamenaly obce Kvíčovice (56,7 %) a Vidice (56,0 %), nejmenší pak obec Černovice (36,1 %). Dle podrobné struktury ekonomické aktivity obyvatelstva vycházející ze SLDB 2001 pracovalo nejvíce osob v průmyslu (39 %) a v zemědělství a lesnictví (10 %).

Tabulka č. 18: Ekonomicky aktivní obyvatelstvo řešeného území a vybraných měst v roce 2001

Území	Ekonomicky aktivní celkem	v tom				Ekonomicky neaktivní celkem	z toho	
		zaměstnané osoby			neza- městnaní		nepracující důchodci	žáci, studenti a učni
		celkem	z toho					
			pracující důchodci	ženy na mateřské dovolené				
Řešené území	10 191	9 674	262	214	517	8 946	4 171	3 105
Holýšov	2 433	2 334	53	49	99	2 110	851	779
Horšovský Týn	2 714	2 567	80	56	147	2 195	954	810
Staňkov	1 625	1 537	45	34	88	1 426	734	463

Zdroj: Český statistický úřad – Sčítání lidu, domů a bytů 2001.

Tabulka č. 19: Ekonomicky aktivní obyvatelstvo řešeného území a vybraných měst podle odvětví ekonomické činnosti v roce 2001

Území	Ekonomicky aktivní		v tom podle odvětví ekonomické činnosti						
	celkem	z toho ženy	zemědělství, lesnictví a rybolov	průmysl	staveb- nictví	obchod a opravy	doprava, telekomu- nikace	ostatní odvětví	nezjiš- těno
Řešené území	10 191	4 464	1 061	3 979	870	704	575	2 259	743
Holýšov	2 433	1 074	40	1 223	169	151	117	597	136
Horšovský Týn	2 714	1 193	222	931	245	207	150	688	271
Staňkov	1 625	727	119	628	146	141	100	400	91

Zdroj: Český statistický úřad – Sčítání lidu, domů a bytů 2001.

5.2 Spádovost a vyjíždka do zaměstnání

Řešené území, jež je součástí bývalého okresu Domažlice, využívá jeho výhodné geografické a dopravní polohy. Z hlediska vnitřních vazeb jsou v rámci řešeného území nejintenzivnější pracovní a obslužné vazby na města Holýšov, Horšovský Týn a Staňkov, z pohledu vnějších vazeb na Domažlice, Stod a samozřejmě na Plzeň, centrum vyššího řádu.

Z obcí v řešeném území vyjíždí za prací celkem 5 047 osob, z čehož 87 % vyjíždí každý den. Přehled vyjíždějících z jednotlivých obcí i hlavní centrum vyjížděky pracujících je uveden v tabulce č. 20. Z daných údajů vyplývá, že z většiny obcí vyjíždějí jejich obyvatelé do Holýšova, Horšovského Týna a Domažlic.

Tabulka č. 20: Počet vyjíždějících a hlavní směr vyjížděky dle obcí za rok 2004

(na základě výsledků SLDB 2001)

Kraj, okres, obec	Vyjížděka z obce za prací					
	vyjíždějící do zaměstnání		v % ze zaměstnaných celkem	vyjíždějící denně	hlavní směr denní vyjížděky	
	celkem	z toho ženy			obec	počet
Kraj celkem	103 367	41 372	39,1	88 213	X	x
Domažlice	14 770	6 125	50,5	12 762	X	x
Blížejov	353	151	68,3	320	Domažlice	128
Bukovec	31	13	77,5	26	Puclice	5
Čečovice	21	9	84,0	17	Holýšov	8
Čermná	80	35	80,0	71	Staňkov	16
Černovice	33	14	46,5	30	Horš. Týn, Holýšov	6
Hlohová	87	35	79,8	76	Staňkov	25
Hlohovčice	77	36	80,2	74	Srbice	17
Holýšov	938	401	40,4	793	Plzeň	156
Horní Kamenice	78	34	86,7	72	Holýšov	39
Horšovský Týn	976	375	38,2	829	Domažlice	378
Křenovy	60	27	89,6	56	Horšovský Týn	19
Kvíčovice	142	62	78,5	138	Holýšov	62
Meclov	293	123	54,9	251	Domažlice	113
Mezholezy (dříve okres HT)	51	22	65,4	44	Horšovský Týn	13
Mířkov	101	42	67,3	88	Horšovský Týn	55
Močerady	29	11	74,4	25	Domažlice, Osvračín	6
Neuměř	43	15	86,0	40	Holýšov	17
Osvračín	198	80	71,7	165	Domažlice	71
Poděvousy	100	39	85,5	89	Staňkov	22
Puclice	77	36	54,2	69	Holýšov	18

Semněvice	45	20	64,3	38	Horšovský Týn	15
Srby	151	74	75,5	138	Horšovský Týn	46
Staňkov	869	363	56,8	776	Holýšov	182
Štichov	33	12	86,8	33	Holýšov	15
Velký Malahov	78	30	71,6	65	Horšovský Týn	19
Vidice	78	34	83,0	64	Horšovský Týn	38
Všekary	25	5	69,4	23	-	-

Zdroj: Český statistický úřad.

5.3 Trh práce a nezaměstnanost

Trh práce a míra nezaměstnanosti řešeného území jsou ovlivněny stabilitou podnikatelského prostředí, sousedstvím se SRN (vznik nových firem v řešeném území, denní dojíždění za prací do SRN), rozvojem infrastruktury, dobrou dopravní dostupností, kvalifikační strukturou obyvatelstva, rozvojem obytných zón a ochotou obyvatel dojíždět za prací.

Poptávku po práci lze z pohledu úřadu práce hodnotit počtem volných pracovních míst (VPM), ovšem vzhledem k tomu, že část poptávky úřad práce neviduje, není tento ukazatel zcela vypovídající. Za poslední dva roky došlo k mírnému nárůstu volných pracovních míst ve všech sledovaných mikroregionech řešeného území a poklesu počtu uchazečů na jedno volné pracovní místo, viz. tabulka č. 21. Avšak celkové snížení počtu evidovaných VPM oproti předcházejícím letům 2004 až 2008, ukazuje na zhoršování hospodářského vývoje a klesající tendence rozvoje, viz graf č. 6. V roce 2010 bylo nejvíce VPM v Holýšovsku, což odpovídá oblasti s rozvinutým průmyslem. Nejvíce uchazečů o zaměstnání se v posledních letech koncentrovalo v Horšovskotýnsku, čemuž odpovídá i nejvyšší počet uchazečů na jedno VPM. V řešeném území celkově připadlo 19,6 uchazečů na jedno VPM. Špatná je situace v oblasti evidovaných VPM vhodných pro osoby se zdravotním postižením. V okrese Domažlice byla v roce 2010 hlášena pouze 3 VPM na 359 evidovaných osob se zdravotním postižením. Pro 119 absolventů bylo hlášeno 87 míst a pro 33 mladistvých nebylo místo žádné¹⁵.

Tabulka č. 21: Evidovaná volná pracovní místa a počet uchazečů dle mikroregionů ÚP Domažlice k 31. 12. let 2009 a 2010

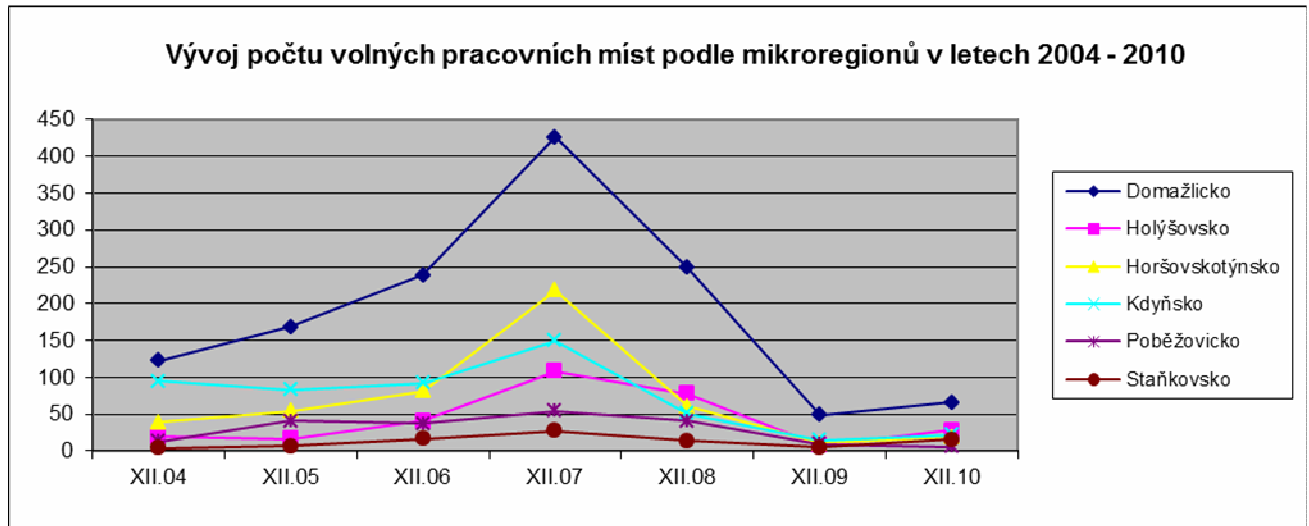
Mikroregion	2009			2010		
	VPM	Uchazeči	Uchazeči/VPM	VPM	Uchazeči	Uchazeči/VPM
Holýšovsko	8	324	40,5	28	299	10,68
Horšovskotýnsko	10	546	54,6	19	581	30,58
Staňkovsko	5	343	68,6	16	353	22,06

¹⁵ Analýza vývoje na trhu práce za rok 2010. Domažlice: Úřad práce v Domažlicích, 2011.

Celkem	23	1 213	52,7	63	1 233	19,6

Zdroj: Analýza vývoje na trhu práce za rok 2010. Domažlice: Úřad práce v Domažlicích, 2011.

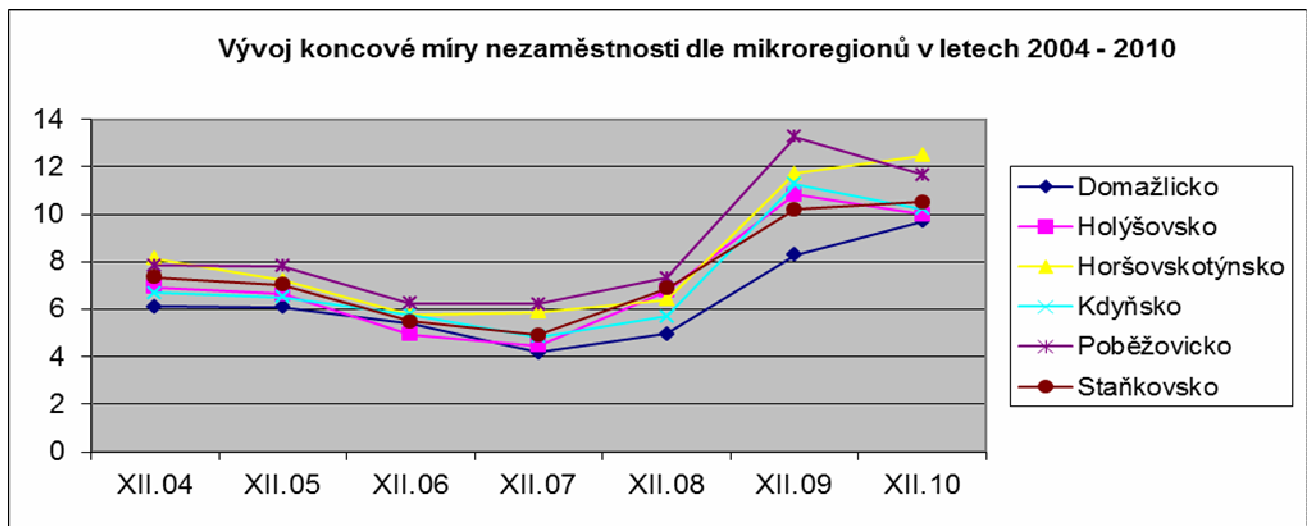
Graf č. 6: Vývoj počtu volných pracovních míst podle mikroregionů Úřadu práce Domažlice v letech 2004 - 2010

Zdroj: Analýza vývoje na trhu práce za rok 2010. Domažlice: Úřad práce v Domažlicích, 2011.

Registrovaná míra nezaměstnanosti zveřejňovaná Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR označuje podíl registrovaných nezaměstnaných ku ekonomicky aktivnímu obyvatelstvu. Míra registrované nezaměstnanosti SO ORP Horšovský Týn patří v rámci Plzeňského kraje dlouhodobě k těm nejvyšším. V červenci 2011 činila 8,5 %, přičemž na území POÚ Holýšov dosahovala 8,9 % a na území POÚ Horšovský Týn a POÚ Staňkov shodně 7,9 %. Nejvyšší míru vykazovaly obce Čečovice (30,0 %) a Semněvice (23,7 %), kde zároveň nebylo k dispozici žádné volné pracovní místo.

Graf č. 7: Vývoj koncové míry nezaměstnanosti dle mikroregionů Úřadu práce Domažlice v letech 2004 - 2010

Zdroj: Analýza vývoje na trhu práce za rok 2010. Domažlice: Úřad práce v Domažlicích, 2011.

Tabulka č. 22: Struktura uchazečů o zaměstnání řešeného území k 31. 12. 2010

Obec	Uchazeči o zaměstnání	Uchazeči - OZP	Uchazeči na 1 volné místo	Osoby starší 50 let	Absolventi škol	Osoby v evidenci více jak 12 měsíců	Osoby v evidenci více jak 24 měsíců
Blížejev	106	23	21,2	25	6	17	18
Bukovec	4	-	-	1	-	2	-
Čečovice	10	1	-	1	-	4	1
Čermná	11	2	11,0	2	1	1	3
Černovice	7	2	-	1	-	2	2
Hlohová	14	1	-	4	-	1	2
Hlohovčice	8	1	-	2	2	1	1
Holýšov	223	37	9,3	52	17	52	34
Horní Kamenice	16	3	-	6	2	1	2
Horšovský Týn	254	30	23,1	76	12	56	32
Křenovy	6	1	-	2	1	2	-
Kvíčovice	20	-	-	9	1	2	2
Meclov	86	6	86,0	23	4	16	14
Mezohlezy (býv. okr. HT)	6	1	6,0	1	-	1	1
Mířkov	24	5	-	8	-	2	2
Močerady	3	-	-	1	-	1	1
Neuměř	10	2	2,5	4	-	3	3
Osvračín	27	1	-	8	-	7	2
Poděvousy	14	3	-	4	-	2	3
Puclice	22	8	-	9	1	2	3
Semněvice	17	3	-	3	-	2	3
Srby	30	8	-	11	1	4	6
Staňkov	157	27	10,5	58	3	29	39
Štichov	4	1	-	4	-	3	-
Velký Mahalov	38	4	38,0	9	2	4	10
Vidice	14	4	-	5	-	3	4
Všekary	5	1	-	2	-	2	1
Řešené území celkem	1 136	175	-	331	53	222	189

Zdroj dat: Český statistický úřad.

5.4 Aktivní politika zaměstnanosti

Aktivní politika zaměstnanosti (APZ) byla zaměřena, v souladu s Normativní instrukcí MPSV č. 36/2009, na tyto skupiny nezaměstnaných – mladé do 20 let věku, starší 50 let, ženy, dlouhodobě nezaměstnaní (evidence delší než 5 měsíců), fyzické osoby pečující o dítě do 15 let věku a osoby dotčené současnou hospodářskou krizí. Vzhledem k vysoké míře nezaměstnanosti osob se zdravotním postižením (26,07 % uchazečů zdravotně postižených nebo s jiným zdravotním omezením v celém okrese Domažlice) byla jako další priorita určena pomoc této skupině uchazečů o zaměstnání.

V průběhu roku 2010 bylo použito finančních prostředků pro celkem 595 uchazečů o zaměstnání vedených v evidenci Úřadu práce Domažlice. Rekvalifikováno bylo 419 uchazečů. Pomocí všech nástrojů APZ nastoupilo do zaměstnání 513 uchazečů.

Rekvalifikace a poradenství

V roce 2010 bylo realizováno celkem 444 rekvalifikace, které zahájilo 419 uchazečů a zájemců o zaměstnání, 25 uchazečů pokračovalo v rekvalifikaci zahájené v roce 2009. Kurzy ukončilo 430 uchazečů, z toho 411 úspěšně (95,58%). Po úspěšně absolvované rekvalifikaci ukončilo evidenci úřadu práce od počátku roku 2010 celkem 337 uchazečů, z toho po rekvalifikaci ukončené ve sledovaném roce 217 (64,39%).

Veřejně prospěšné práce¹⁶

O možnosti zaměstnání v rámci veřejně prospěšných prací (VPP) byl ze strany uchazečů velký zájem. Jednalo se především o osoby starší 50 let a osoby se zdravotním omezením, jejichž uplatnění na trhu práce je velmi složité a možnost zaměstnání na VPP se jeví jako jediná možnost návratu do pracovního procesu. Přibylo uchazečů, kteří jsou vedeni v evidenci uchazečů o zaměstnání déle než 5 měsíců a osob pečujících o dítě do 15 let. Tito uchazeči v předchozích obdobích o tuto možnost nejevili zájem. V roce 2010 se pomocí VPP podařilo vytvořit 73 míst.

Společensky účelná pracovní místa¹⁷

V roce 2010 bylo v rámci společensky účelných pracovních míst vytvořeno celkem 103 místa pro uchazeče o zaměstnání. Dohody se uzavíraly s právníckými a fyzickými osobami, příspěvkovými organizacemi, občanským sdružením. Ve všech případech byl poskytnut příspěvek na dotaci mzdových nákladů nově přijatých zaměstnanců.

Podpora zaměstnanosti občanů se zdravotním postižením

¹⁶ Veřejně prospěšné práce – časově omezené pracovní příležitosti spočívající zejména v údržbě veřejných prostranství, úklidu a údržbě veřejných budov a komunikací, které vytváří zaměstnavatel nejdéle na 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců. Pracovní příležitosti jsou vytvářeny na základě dohody s úřadem práce.

¹⁷ Společensky účelná pracovní místa – pracovní místa zřizovaná zaměstnavatelem, nebo vyhrazená zaměstnavatelem na základě dohody s úřadem práce a obsazovaná uchazeči o zaměstnání, kterým nelze zajistit pracovní uplatnění jiným způsobem.

Úřad práce v Domažlicích plní závazky, které vyplývají z dohod o poskytnutí příspěvku na částečnou úhradu provozních nákladů chráněných pracovních dílen. Dohody byly uzavřeny s Chráněnou dílnou v Horšovském Týně, jejímž zřizovatelem je Město Horšovský Týn, a s výrobním družstvem OBZOR v Plzni, kde je v rámci této dohody přispíváno na provozovnu v Domažlicích. Celkem bylo takto podporováno 36 osob¹⁸.

Tabulka č. 23: Uchazeči a zájemci využívající nástroje Aktivní politiky zaměstnanosti v roce 2010

Nástroj APZ	Celkem	Uchazeči a zájemci					
		z toho					
		ženy	do 20 let	nad 50 let	péče o dítě do 15 let	v evidenci nad 5 měsíců	OZP
Veřejně prospěšné práce	73	22	0	28	16	43	16
Společensky účelná pracovní místa	103	68	4	20	33	81	3
Rekvalifikace a poradenství	419	264	12	89	116	176	37
Celkem	595	354	16	137	165	300	56
<i>z toho ženy</i>	396		5	69	142	157	23

Zdroj: Analýza vývoje na trhu práce za rok 2010. Domažlice: Úřad práce v Domažlicích, 2011.

¹⁸ Zdroj: Analýza vývoje na trhu práce za rok 2010. Domažlice: Úřad práce v Domažlicích, 2011.

6. Zdravotnictví

Na území Horšovskotýnska a Holýšovska je zajištěna základní síť zdravotnických zařízení. Působí zde 10 praktických lékařů pro dospělé, 5 praktických lékařů pro děti a dorost, 9 stomatologů, 3 gynekologové a 16 specialistů (oční, chirurgická, neurologická, psychiatrická, urologická, interní, rehabilitační, oční mikrochirurgie, ORL, ortopedická ordinace). Dále je zde k dispozici 5 lékáren, na jednu lékárnu tak připadá více než 4 tisíce obyvatel. Rychlou lékařskou pomoc (posádka záchranné služby bez lékaře) zajišťuje výjezdové stanoviště Plzeň-jih Zdravotnické záchranné služby Plzeňského kraje se sídlem ve Stodě a výjezdové stanoviště Domažlice.

Tabulka č. 24: Vybavení řešeného území vybranými druhy zdravotnických zařízení

Zařízení	Počet	Obec
Samostatné ordinace praktického lékaře pro dospělé	10	Blížejev, Holýšov, Horšovský Týn, Osvracín, Staňkov
Samostatné ordinace praktického lékaře pro děti a dorost	5	Blížejev, Holýšov, Horšovský Týn, Meclov, Staňkov
Samostatná stomatologická ordinace	9	Blížejev, Holýšov, Horšovský Týn, Staňkov
Samostatná gynekologická ordinace	3	Holýšov, Horšovský Týn, Staňkov
Samostatná ordinace lékaře specialisty	16	Holýšov, Horšovský Týn
Samostatné zařízení nelékařské - rehabilitační	2	Holýšov, Horšovský Týn
Samostatná stomatologická laboratoř	3	Holýšov, Horšovský Týn
Lékárna	5	Holýšov, Horšovský Týn, Staňkov
Výdejna zdravotnických prostředků	1	Horšovský Týn

Zdroj: Registr zdravotnických zařízení.¹⁹

¹⁹ [on-line] <<https://snzr.uzis.cz/viewzz/rzz/>>.

7. Školství

V roce 2008 žilo v řešeném území 4 312 dětí mladších 19 let, z toho 3 246 dětí ve věku od 5 do 19 let. Početně nižší je skupina dětí ve věku 5 až 14 let, což je způsobeno nízkou porodností na přelomu a počátku století. Celkový počet se od roku 2006 zvýšil, přestože se počet osob ve věkových skupinách 10 až 14 a 15 až 19 snížil. Tendence vývoje počtu této věkové skupiny v dalších letech je patrná v tabulce č. 9.

Tabulka č. 25: Věková struktura dětí a mládeže v řešeném území v roce 2006 a 2008

Věková skupina	2006	2008
0 – 4	1 002	1 115
5 – 9	891	997
10 – 14	1 077	946
15 - 19	1 278	1 254
Celkem	4 248	4 312

Zdroj: Český statistický úřad.

Děti do 14 let se na celkové populaci správního obvodu v roce 2010 podílely 15,4 %. Nejvyšší hodnotu tohoto podílu zaznamenaly obce Čečovice s 25,6 %, což je o 10 % více než podíl řešeného území, Semněvice (23,2 %) a Všekary (21,9 %). Nejmenší hodnoty měly obce Močerady a Štichov (shodně 7,8 %). Počet dětí v dalších obcích je patrný v tabulce č. 10.

Předškolní a základní vzdělání je v řešeném území zajištěno sítí 10 mateřských škol (v obcích Blížejov, Holýšov, Horšovský Týn, Kvíčovice, Meclov, Mezholezy, Mířkov, Osvračín, Puclice, Staňkov), 8 základních škol (v obcích Blížejov – úplná se spojenými ročníky 1. a 2., 4. a 5.; Holýšov – úplná; Horšovský Týn – úplná; Meclov – neúplná; Osvračín – neúplná; Staňkov – úplná), z nichž 1 je určena dětem a žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, a 3 základními uměleckými školami (ve městech Holýšov, Horšovský Týn, Staňkov).

Střední vzdělání poskytuje Střední odborná škola a střední odborné učiliště Horšovský Týn (obory SOŠ - Agropodnikání, Ekonomika a podnikání, Stavebnictví, Technické lyceum; obory SOU - Mechanik opravář motorových vozidel, Kuchař – číšník, Opravář zemědělských strojů, Zedník; nástavbové studium – Podnikání), Soukromá střední škola a Gymnázium Bean s.r.o. ve Staňkově (čtyřleté gymnázium, obchodní akademie, nástavbové studium – Podnikání) a

Odborná škola v Horšovském Týně určená studentům se speciálními vzdělávacími potřebami. Za dalším středním a vyšším vzděláním musí studenti dojíždět mimo území, zejména do Domažlic a Plzně – hlavního vzdělávacího centra.

Pedagogicko-psychologická poradna v lokalitě není, nejbližší je v Domažlicích. V Horšovském Týně je při ZŠ a OŠ zřízeno Speciální pedagogické centrum (školské poradenské zařízení), které zabezpečuje péči o děti s mentálním postižením od raného věku do 26 let v prostorách pracoviště či docházkou pracovníka do rodiny, školy, školského zařízení.

V Horšovském Týně a Staňkově jsou umístěny Dětské domovy.

Základní školy, jež se zúčastnily dotazníkového šetření (ZŠ Blížejov, Horšovský Týn, Meclov, Osvračín, Staňkov), uvedly, že vytváří a využívají širokou škálu nabízených aktivit primární prevence, jež vycházejí z jimi zpracovaných Minimálních preventivních programů. Jedná se zejména o besedy, přednášky, konzultace, projekty, adaptační pobyty, volnočasové aktivity, zážitkové kurzy a komunikace rodiny se školou. Tyto základní školy dále spolupracují s PPP Domažlice a Plzeň, Speciálním pedagogickým centrem Horšovský Týn, Městským úřadem Horšovský Týn, Krajským úřadem Plzeňského kraje, Policií ČR, Krajským vzdělávacím centrem, Diakonií ČCE – středisko Radost v Merklíně a dalšími organizacemi. Mateřské školy spolupracují zejména s PPP Domažlice a Plzeň, Speciálním pedagogickým centrem Horšovský Týn a speciálními logopedy.

Tabulka č. 26: Kapacita vybraných školských zařízení a struktura žáků se speciálními potřebami

Zařízení	Kapacita	Počet dětí, žáků 2009/2010 a 2010/2011	Úvazek speciálního pedagoga/ asistenta pedagoga	Počet dětí s asistentem	Děti, žáci s mentálními postižením	Děti, žáci se smyslovým postižením	Děti, žáci s tělesným postižením	Děti, žáci s vývojovými poruchami učení, chování	Děti, žáci s více vadami	Autisté	Žáci a děti v péči pedagogicko-psychologické poradny
MŠ Meclov	50	37/39	0/0,5	1	0	0	0	1	0	0	5
ZŠ Meclov	50	25/31	0/0	0	0	0	0	1	0	0	1
MŠ Puclice	20	20/20	0/0	0	0	0	0	0	0	0	0
MŠ Staňkov	138	110/138	0/0	0	0	0	0	0	0	0	0
ZŠ Staňkov	480	347/344	3/0	0	0	0	0	46	0	0	46
MŠ Blížejov*	64	63/-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ZŠ Blížejov	150	119/124	0/0	0	0	1	0	11	0	0	0
ZŠ Holýšov	680	508/-	0/0,9	-	-	-	-	-	-	-	-
ZŠ Horšovský Týn	800	535/531	0/1	1	0	2	1	36	0	1	43
ZŠ Osvračín	40	28/25	0/0	0	0	0	0	0	0	2	2

Zdroj: Dotazníkové šetření – jednotlivé školy, červenec – srpen 2011.

*včetně odloučeného pracoviště MŠ Lštění.

Z obcí v řešeném území vyjíždí do škol celkem 1 533 žáků, studentů a učňů.

Tabulka č. 27: Počet vyjíždějících do školy a hlavní směr vyjížděky dle obcí za rok 2004
 (na základě výsledků SLDB 2001)

Okres, obec	Vyjížděka z obce do škol	
	vyjíždějící žáci, studenti a učni	v % ze žáků, studentů a učňů celkem
Domažlice	5 041	50,6
Blížejov	81	47,6
Bukovec	7	100,0
Čečovice	14	100,0
Čermná	30	96,8
Černovice	22	100,0
Hlohová	31	81,6
Hlohovčice	25	100,0
Holýšov	246	31,0
Horní Kamenice	24	85,7
Horšovský Týn	230	27,9
Křenovy	24	88,9
Kvíčovice	69	100,0
Meclov	127	74,7
Mezholezy (dříve okres HT)	25	96,2
Mířkov	43	69,4
Močerady	11	100,0
Neuměř	15	88,2
Osvračín	58	64,4
Poděvousy	42	97,7
Puclice	37	94,9
Semněvice	18	81,8
Srby	49	100,0
Staňkov	208	44,3
Štichov	18	100,0
Velký Malahov	43	93,5
Vidice	27	100,0
Všekary	9	100,0
Řešené území	1 533	

Zdroj: Český statistický úřad.

8. Sociální oblast

Cílem této kapitoly je nastínit aktuální situaci v sociální oblasti na území SO ORP Horšovský Týn a POÚ Holýšov s důrazem na kvantitativní údaje o sociálně potřebných obyvatelích regionu.

Osobám v nepříznivé sociální situaci, která je chápána jako *oslabení nebo ztráta schopnosti z důvodu věku, nepříznivého zdravotního stavu, pro krizovou sociální situaci, životní návyky a způsob života vedoucí ke konfliktu se společností, sociálně znevýhodňující prostředí, ohrožení práv a zájmů trestnou činností jiné fyzické osoby nebo z jiných závažných důvodů řešit vzniklou situaci tak, aby toto řešení podporovalo sociální začlenění a ochranu před sociálním vyloučením*²⁰, je poskytována pomoc a podpora prostřednictvím sociálních služeb a sociálních dávek.

Sociální služby jsou zajišťované organizacemi zřizovanými městem, neziskovými organizacemi či církevními organizacemi. Na řešeném území existuje úzká síť sociálních služeb. Lidé také využívají i služby z okolních regionů, zejména s vazbou na Domažlice, Přeštice, Stod a Plzeň. Pomoc a podporu však osoby v nepříznivé sociální situaci hledají a získávají i v rámci rodinné či sousedské pomoci, ty ale lze jen velmi obtížně zmapovat.

8.1 Rodiny s dětmi

Informace o domácnostech a rodinách vycházejí ze Sčítání lidu, domů a bytů 2001. Nové výsledky ze sčítání v roce 2011 budou v podrobné míře známy až v 2. polovině roku 2012. Tyto počty jsou tedy vzhledem k demografickým změnám, ke kterým za poslední dekádu došlo, ryze orientační.

V roce 2001 žilo ve SO ORP Horšovský Týn 2,6x více rodin než domácností jednotlivců. V řešeném území žilo celkem 4 696 úplných a 874 neúplných rodin, z nichž rodiny se závislymi dětmi činily 47 %. Nejvíce úplných rodin se závislymi dětmi bylo v obcích Velký Halahov (54 %) a Černovice (52 %), nejméně naopak v obci Bukovec (18 %). Nejvíce neúplných rodin se závislymi dětmi žilo v obcích Močerady (100 %) a Štichov (75 %), nejméně v obci Všekary (17 %).

Tabulka č. 28: Rodiny a domácnosti ve SO ORP Horšovský Týn v roce 2001

SO ORP	Cenzové domácnosti celkem	v tom podíl jednotlivých typů domácností (%)				Průměrný počet členů cenzové domácnosti
		úplné rodiny	neúplné rodiny	vícečlenné nerodinné domácnosti	domácnosti jednotlivců	

²⁰ Zákon č. 108/2006 Sb.

	1991	2001	1991	2001	1991	2001	1991	2001	1991	2001	2001
Horšovský Týn	5 239	5 464	65,9	60,5	8,3	10,9	0,3	1,6	25,5	27,0	2,47

Zdroj: Český statistický úřad – Sčítání lidu, domů a bytů 2001.

Tabulka č. 29: Složení rodinných domácností v obcích řešeného území v roce 2001

Obec/Rodiny	Úplné rodiny	v tom		Neúplné rodiny	v tom	
		bez závislých dětí	se závislými dětmi		bez závislých dětí	se závislými dětmi
Blížejev	249	138	111	40	28	12
Bukovec	22	18	4	6	3	3
Čečovice	16	9	7	3	1	2
Čermná	53	30	23	11	9	2
Černovice	31	15	16	3	1	2
Hlohová	58	33	25	14	7	7
Hlohovčice	52	32	20	7	2	5
Holýšov	1 115	578	537	230	87	143
Horní Kamenice	50	30	20	8	4	4
Horšovský Týn	1 187	639	548	240	109	131
Křenovy	37	20	17	3	1	2
Kvíčovice	78	38	40	11	5	6
Meclov	249	129	120	38	22	16
Mezohlezy (býv. okr. HT)	40	20	20	5	2	3
Mířkov	80	43	37	11	4	7
Močerady	19	12	7	2	-	2
Neuměř	36	23	13	8	4	4
Osvračín	136	71	65	16	11	5
Poděvousy	64	32	32	11	5	6
Puclice	80	50	30	6	4	2
Semněvice	36	19	17	8	5	3
Srby	96	56	40	18	12	6
Staňkov	774	445	329	138	76	62
Štichov	24	15	9	4	1	3
Velký Mahalov	56	26	30	13	8	5
Vidice	40	23	17	14	6	8
Všekary	18	10	8	6	5	1
Řešené území celkem	4 696	2 554	2 142	874	422	452

Zdroj: Český statistický úřad - Sčítání lidu, domů a bytů 2001.

Podkladem ke zmapování celkového objemu sociální potřeby dětí a mládeže, tedy zjištění počtu evidovaných dětí a mladých lidí ohrožených sociálním vyloučením, je výkaz o výkonu sociálně právní ochrany dětí Odboru sociálních věcí Městského úřadu Horšovský

Týn, který zahrnuje pouze území SO ORP Horšovský Týn (v jednotlivých letech k 31. 12.). Údaje za oblast Holýšovska jsou součástí evidence SO ORP Stod.

V roce 2010 bylo v rámci sociálně právní ochrany dětí (SPOD) evidováno celkem 630 rodin, z toho 384 tzv. živých případů.

Tabulka č. 30: Počet rodin v péči SPOD v letech 2008 až 2010 v rámci SO ORP Horšovský Týn

Počet	2008	2009	2010
Rodiny v péči sociálně právní ochraně dětí	629	647	630
<i>z toho živých případů</i>	328	371	384

Zdroj: Odbor sociálních věcí, Městský úřad Horšovský Týn.

V evidenci kurátora pro děti a mládež v Horšovském Týně bylo v roce 2010 vedeno 132 klientů, z toho 74 dětí do 15 let a 58 mladistvých, z nichž chlapci tvořili 80 %. Většina klientů pocházela z úplných rodin. Trestná činnost řešená kurátorem se v posledních letech týkala zejména mladistvých.

Tabulka č. 31: Počet klientů v péči kurátora pro děti a mládež a jejich rodinné zázemí v rámci SO ORP Horšovský Týn v letech 2008 až 2010

Klienti kurátora pro mládež	2008	2009	2010
Počet klientů v péči kurátora pro mládež	131	148	132
z toho - dětí do 15 let	81	88	74
<i>z toho dívky</i>	12	13	15
- mladistvých	50	60	58
<i>z toho dívky</i>	16	18	12
z toho - rodina úplná	51	62	52
- rodina neúplná	35	40	38
- rodina nová	17	18	14
- rodina s druhem	16	16	20
- ostatní	2	2	2
- ústavní výchova	10	10	6

Zdroj: Odbor sociálních věcí, Městský úřad Horšovský Týn.

Tabulka č. 32: Problémy řešené kurátorem pro děti a mládež v rámci SO ORP Horšovský Týn v letech 2008 až 2010

Problémy řešené kurátorem	2008	2009	2010
Kriminalita dětí a mládeže	12	10	8
- z toho - trestná činnost dětí do 15 let	5	2	3
- z toho trestná činnost mladistvých	7	8	5
Počet přestupků	12	15	6

Zdroj: Odbor sociálních věcí, Městský úřad Horšovský Týn.

Odbor sociálních věcí evidoval v roce 2010 celkem 21 soudních dohledů, 6 návrhů na předběžné opatření dle § 76a OSŘ a 15 dětí umístěných v ústavní výchově.

V témže roce žilo 18 dětí v náhradní rodinné péči, z toho 6 dětí v pěstounské péči, 6 dětí v poručenství a stejný počet vychovávala jiná osoba než rodiče.

Tabulka č. 33: Náhradní rodinná péče v rámci SO ORP Horšovský Týn v letech 2008 až 2010

Náhradní rodinná péče	2008	2009	2010
Počet dětí v náhradní rodinné péči	7	18	18
<i>z toho - poručenství</i>	2	8	6
<i>- pěstounská péče</i>	5	6	6
<i>- výchova jiné fyzické osoby než rodiče</i>	-	4	6
Děti umístěné do osvojení ve sledovaném roce	0	1	2

Zdroj: Odbor sociálních věcí, Městský úřad Horšovský Týn.

Sociální a návazné služby pro děti, mládež a rodiny s dětmi

Z cílové skupiny děti, mládež, rodina využívají sociální služby zejména osoby ohrožené sociálním vyloučením či osoby v krizi.

Děti a mládež jsou ohroženy sociálním vyloučením v případě, že vyrůstají v sociálně a kulturně nedostatečně podnětném prostředí a v důsledku toho začínají být vyčleňovány z běžného života společnosti. Jedná se např. o děti lidí dlouhodobě nezaměstnaných, trpících různými druhy závislostí; děti z rodin, kde dochází k domácímu násilí nebo z rodin žijících v sociálně vyloučených lokalitách; děti, které samy vedou rizikový způsob života (kriminálnost, závislosti, prostituce) či vyrůstají v ústavní péči; mladé lidi opouštějící zařízení ústavní péče či výkon trestu.

Na Horšovskotýnsku a Holýšovsku se takto ohroženým dětem a mládeži věnuje v sociální oblasti převážně Odbor sociálních věcí MěÚ Horšovský Týn, jež vykonává sociálně právní ochranu dětí. Matky s dětmi v nepříznivé sociální situaci spojené s domácím násilím či těhotné ženy v krizi mohou využít služeb Domova pro matky s dětmi v tísní v Havlovicích, které je zařízením Diecézní charity Plzeň, jež rovněž poskytuje Terénní sociální službu pro sociálně slabé rodiny s dětmi a osamocené matky především v oblasti finančního poradenství. Terénní sociální práci nabízí také organizace Člověk v tísní, a to především poradenské a asistenční služby pro osoby, které mají rodinné problémy, problémy s bydlením, zaměstnáním, financemi atd. Poradenství pro rodiny s dětmi, včetně profesní orientace dětí a mládeže, poskytuje rovněž Rodinná poradna Centra sociálních služeb Domažlice.

Děti se zdravotním postižením mohou navštěvovat Základní a odbornou školu Horšovský Týn, jež se v denním provozu věnuje rozvoji dětí a mládeže do 22 let věku. Bohužel v řešeném území chybí jakékoli navazující zařízení. Rodiny s dětmi se zrakovým a kombinovaným postižením do 7 let věku se mohou obrátit na Středisko pro ranou péči Plzeň, rodiny s více dětmi na pečovatelské služby Města Holýšov, Horšovský Týn a Staňkov.

Na řešeném území fungují 2 dětské domovy – ve Staňkově a v Horšovském Týně. Neexistuje zde však žádné návazné zařízení – Dům na půl cesty, jež by mladým lidem opouštějícím dětský domov usnadnilo jejich vstup do samostatného života.

Další instituce věnující se této cílové skupině je možné řadit spíše ke školským zařízením. Jde o Středisko výchovné péče Plzeň, Pedagogicko-psychologickou poradnu Plzeň-jih, základní a speciální školství v regionu.

8.2 Oblast osob se zdravotním postižením a seniorů

V roce 2010 žilo v řešeném území celkem 2 855 seniorů starších 65 let (13,9 % celkové populace). Jejich počet plynule stoupá, od roku 2004 se zvýšil o 12 % (297 osob).

Tabulka č. 34: Věková struktura seniorů řešeného území v letech 2006 a 2008

Věková skupina	2006	2008
65 – 69	797	934
70 – 74	664	621
75 – 79	575	572
80 – 84	356	346
85 – 89	162	209
90 - 94	51	44
95 +	5	14
Celkem	2 610	2 740

Zdroj: Český statistický úřad.

Počet osob se zdravotním postižením nelze vzhledem k neexistenci takového přehledu na úrovni měst přesně vyčíslit. Dle celorepublikového šetření tvoří tyto osoby 10 % z celkové populace ČR, z čehož lze při vědomí určité nepřesnosti za předpokladu, že by výskyt tohoto jevu odpovídal právě průměrným hodnotám dosaženým v ČR, odhadovat, že v řešeném území žije 2 050 osob se zdravotním postižením. Odhady počtu osob s postižením v jednotlivých obcích správního obvodu jsou patrné v tabulce č. 35.

Tabulka č. 35: Odhad počtu osob se zdravotním postižením a sníženou soběstačností v roce 2011 v jednotlivých obcích řešeného území

Obec	Osoby s mentálním postižením	Osoby s tělesným postižením	Osoby se zrakovým postižením	Osoby se sluchovým postižením	Osoby s kombinovaným postižením	Osoby s dlouhodobým duševním onemocněním	Senioři se sníženou soběstačností
Blížejov	2	1	0	15	0	0	20
Bukovec							
Čečovice	1	2	0	0	0	1	1
Čermná	1	0	0	1	0	1	5
Černovice	0	5	1	0	0	1	0
Hlohová							
Hlohovčice	1	5	0	0	0	0	10
Holýšov							
Horní Kamenice							
Horšovský Týn							
Křenovy	0	4	0	0	0	0	2
Kvíčovice							
Meclov	0	0	0	0	0	0	0
Mezohlezy (býv. okr. HT)	0	1	0	2	0	0	1
Mířkov							
Močerady	1	0	0	0	0	0	0
Neuměř							
Osvračín	0	0	0	0	0	0	2
Poděvousy	0	0	0	0	0	0	3
Puclice	1	1	1	0	0	0	3
Semněvice	0	0	0	0	0	1	5
Srby	0	2	0	1	0	0	0
Staňkov							
Štichov	0	2	0	0	0	0	1

Velký Mahalov	1	3	0	3	0	0	0
Vidice	0	1	0	0	0	0	0
Všekary							

Zdroj: Dotazníkové šetření – jednotlivé obce, červenec - srpen 2011.

Osoby, které jsou především z důvodu nepříznivého zdravotního stavu závislé na pomoci jiné osoby, mají dle zákona o sociálních službách nárok na příspěvek na péči, jehož výše je odvozována dle stupně závislosti na pomoci. Příspěvek je určen zejména k zajištění sociální péče příjemci příspěvku, a to pomocí sociální služby nebo rodinným příslušníkem. Tyto příspěvky pobíralo v roce 2010 na území ORP Horšovský Týn (Horšovskotýnsko a Staňkovsko) celkem 237 osob, z toho 37 % v I. stupni závislosti, 33 % ve II. stupni závislosti, 17 % ve III. stupni závislosti a 13 % ve IV. stupni závislosti.

Tabulka č. 36: Počet poskytnutých příspěvku na péči na území ORP Horšovský Týn v letech 2008 až 2010

Příspěvek na péči poskytnutý osobám do 18 let					
Rok	I. stupeň	II. stupeň	III. stupeň	IV. stupeň	Celkem
2008	3	2	8	2	15
2009	6	4	5	2	17
2010	6	5	4	2	17
Celkem	15	11	17	6	49
Příspěvek na péči poskytnutý osobám nad 18 let					
Rok	I. stupeň	II. stupeň	III. stupeň	IV. stupeň	Celkem
2008	78	60	46	22	206
2009	80	73	40	30	223
2010	82	73	36	29	220
Celkem	240	206	122	81	649

Občanům starším jednoho roku s těžkým zdravotním postižením, které podstatně omezuje jejich pohybovou nebo orientační schopnost, se podle druhu a stupně postižení poskytují mimořádné výhody I. (průkaz TP²¹), II. (průkaz ZTP²²) nebo III. stupně (průkaz ZTP/P²³)²⁴. Na území ORP Horšovský Týn bylo v roce 2010 evidováno celkem 625 držitelů průkazů mimořádných výhod, z čehož 63 % tvořily osoby se středním stupněm, 19 % osoby s nejzávažnějším stupněm a 18 % osoby s lehkým stupněm nutnosti osobní asistence.

Tabulka č. 37: Počet držitelů průkazek TP, ZTP, ZTP/P na území ORP Horšovský Týn v letech 2008 až 2010

Druh průkazu	2008	2009	2010

²¹ TP – Občan s těžkým zdravotním postižením.

²² ZTP – Občan se zvlášť těžkým zdravotním postižením.

²³ ZTP/P – Občan zvlášť těžce zdravotně postižený s průvodcem.

²⁴ MPSV ČR, <<http://portal.mpsv.cz/soc/ozp/vyhody>>.

	Počet držitelů	z toho do 18 let	Počet držitelů	z toho do 18 let	Počet držitelů	z toho do 18 let
TP	106	0	118	1	112	2
ZTP	342	6	351	3	393	6
ZTP/P	105	6	111	14	120	15
Celkem	553	12	580	18	625	23

Zdroj: Odbor sociálních věcí, Městský úřad Horšovský Týn.

Sociální a návazné služby pro osoby se zdravotním postižením a seniory

V řešeném území se péči o seniory a osoby se zdravotním postižením věnuje zejména pečovatelská služba Města Holýšov, Města Horšovský Týn, Města Staňkov a Domov pro seniory v Černovicích, zařízení Centra sociálních služeb Domažlice. Město Horšovský Týn zároveň provozuje Chráněnou dílnu, jež zaměstnává osoby se změněnou pracovní schopností. Diecézní charita Plzeň zajišťuje v Domě sv. Vavřince v Meclově sociální rehabilitaci a sociálně terapeutické dílny pro osoby s psychiatrickou diagnózou či lehkým mentálním postižením kombinovaným s psychiatrickou diagnózou. Zdravotnickou službu domácí ošetrovatelské péče nabízí paní Miroslava Lukášová.

Širší působnost na řešeném území má také Diakonie ČCE – středisko Radost v Merklíně, jež pro osoby s mentálním a kombinovaným postižením a autisty poskytuje chráněné bydlení, denní stacionáře, domovy pro osoby se zdravotním postižením, centrum denních služeb, odlehčovací služby a pečovatelskou službu pro seniory. Dále lze využít denního stacionáře, chráněného bydlení, domova pro osoby se zdravotním postižením a odborného sociálního poradenství Ústavu sociální péče pro tělesně postiženou mládež Zbůch a Domova pro osoby se zdravotním postižením Stod. Tyfloservis, o.p.s. se zaměřuje na osoby se zrakovým postižením a Centrum pro zdravotně postižené Plzeňského kraje a Svaz tělesně postižených v ČR - pobočka v Horšovském Týně integrací tělesně postižených občanů do společnosti.

Jednotlivé obce řešeného území se v rámci svých možností snaží o budování bezbariérových budov či přístupů do veřejných budov, zejména na obecní úřady, popř. toalety či obchody. Obce Čečovice, Čermná, Hlohovčice, Močerady, Osvračín, Puclice a Semněvice zajišťují dovoz či rozvoz obědů pro své seniory.

Největšími problémy, se kterými se obce ve vztahu k seniorům a osobám se zdravotním postižením potýkají, jsou stárnutí populace v obcích a péče o stárnoucí občany.

8.3 Osoby ohrožené sociálním vyloučením

Osoby ohrožené sociálním vyloučením jsou osoby mimo běžný život společnosti a nemají možnost se do něj zapojit v důsledku nepříznivé sociální situace²⁵. Péči o občany žijící mimo majoritní společnost zajišťuje kurátor pro dospělé, který jim poskytuje sociální poradenství k překonání obtížných životních poměrů a pomáhá řešit sociální důsledky společenského vyloučení.

V roce 2011 evidoval Odbor sociálních věcí Městského úřadu Horšovský Týn 3 osoby bez přístřeší a 22 propuštěných z výkonu trestu odnětí svobody.

Dle hrubých odhadů představitelů některých obcí žije v řešeném území asi 12 osob bez přístřeší, okolo 30 pachatelů trestné činnosti, 5 osob opouštějících školská zařízení pro výkon ústavní či ochranné výchovy a zhruba 60 příslušníků etnických menšin.

Tabulka č. 38: Odhad počtu osob ohrožených sociálním vyloučením v roce 2011 v jednotlivých obcích řešeného území

Obec	Osoby bez přístřeší	Uživatelé drog	Pachatelé trestné činnosti	Osoby propuštěné ze školských zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy po dosažení zletilosti	Etnické menšiny	Oběti násilí
Blížejov	0	2	6	0	26	1
Bukovec						
Čečovice	0	0	0	0	12	0
Čermná	0	0	1	0	0	0
Černovice	0	0	0	0	0	0
Hlohová						
Hlohovčice	0	0	0	0	0	0
Holýšov						
Horní Kamenice						
Horšovský Týn						
Křenovy	0	0	0	0	0	0
Kvíčovice						
Meclov	0	0	0	0	0	0
Mezohlezy (býv. okr. HT)	0	1	0	0	2	0
Mířkov						
Močerady	0	0	2	0	0	0

²⁵ Sociální vyloučení definuje zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.

Neuměř						
Osvračín	0	0	0	0	0	0
Poděvousy	0	0	0	0	0	0
Puclice	0	0	2	0	0	0
Semněvice	0	0	6	1	15	0
Srby	0	0	0	0	0	0
Staňkov						
Štichov	0	0	0	0	0	0
Velký Mahalov	0	2	0	0	0	0
Vidice	0	0	0	0	0	0
Všekary						

Zdroj: Dotazníkové šetření – jednotlivé obce, červenec - srpen 2011.

Osobám s nedostatečnými příjmy je, jako opatření napomáhající řešení některých nárazových životních situací, poskytována pomoc v hmotné nouzi. Jedná se příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení a mimořádná okamžitá pomoc. V roce 2010 bylo vyplaceno celkem 775 těchto dávek, což je o 388 dávek více, než bylo poskytnuto v roce 2008.

Služby pro osoby ohroženým sociálním vyloučením

V současné době se oblasti drogové problematiky v řešeném území nevěnuje žádná organizace. V minulosti zde působilo Centrum protidrogové prevence a terapie Plzeň prostřednictvím terénních programů zaměřených na realizaci uceleného systému služeb prevence, léčby a resocializace drogových závislostí, to však svoji činnost již ukončilo.

Osobám bez přístřeší a sociálně slabým rodinám s dětmi se věnuje zejména Terénní sociální služba Diecézní charity Plzeň, jež rovněž provozuje Domov pro matky s dětmi v tísní v Havlovicích u Domažlic pro matky s dětmi v nepříznivé sociální situaci spojené s domácím násilím či těhotné ženy v krizi. Terénní sociální práci nabízí také organizace Člověk v tísní, a to především pomoc a podporu při řešení finančních problémů, nezaměstnanosti, problémů s bydlením, rodinných problémů, trestních a přestupkových řízení, soudních sporů, zařizování dokladů a dokumentů.

